

**PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU
SPOŻYWCZEGO „PEPEES” S.A.**

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA ROK 2018

(01.01.2018-31.12.2018)

**SPORZĄDZONE WEDŁUG
MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
W WERSJI ZATWIERDZONEJ
PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ**

26 marca 2019

SPIS TREŚCI

WYBRANE DANE FINANSOWE W PRZELICZENIU NA EUR	3
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A.....	4
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	6
SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A.....	7
INFORMACJA O PRZYJĘTYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	8
1. Informacje ogólne	8
2. Istotne zasady rachunkowości.....	10
3. Nowe standardy rachunkowości.	18
4. Zmiany zasad rachunkowości i prezentacji oraz korygowanie błędów.....	24
5. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	24
6. Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej.	26
7. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów.	44
8. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	49
9. Instrumenty finansowe	49
10. Zarządzanie kapitałem	52
11. Pozycje warunkowe.....	52
12. Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	53
13. Przeciętne zatrudnienie w Spółce.....	55
14. Wynagrodzenia biegłego rewidenta.....	55
15. Wskazanie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań oraz wiarytelności emitenta, ze wskazaniem przedmiotu postępowania, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania, stron wszczętego postępowania oraz stanowiska emitenta	55
16. Zdarzenia po dniu bilansowym.....	55
17. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	56

WYBRANE DANE FINANSOWE W PRZELICZENIU NA EUR

NR	WYBRANE DANE FINANSOWE	W TYS. ZŁ		W TYS. EUR	
		Rok 2018	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2017
I	Przychody ze sprzedaży ogółem	175 798	162 454	41 200	38 272
II	Zysk netto	17 442	12 319	4 088	2 902
III	Całkowite dochody netto	17 296	12 425	4 054	2 927
IV	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	27 903	16 069	6 539	3 786
V	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(25 804)	(18 604)	(6 047)	(4 383)
VI	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 451	5 472	340	1 289
VII	Przepływy pieniężne netto, razem	3 550	2 937	832	692
VIII	Aktywa razem	257 776	236 901	59 948	56 799
IX	Kapitał własny	156 700	139 112	36 442	33 353
X	Zysk (strata) na jedną akcję	0,18	0,13	0	0,03
XI	Całkowite dochody netto na jedną akcję	0,18	0,13	0	0,03
XII	Wartość księgowa na jedną akcję	1,65	1,46	0	0,35

Do przeliczenia wybranych danych finansowych na euro zastosowano następujące kursy ogłoszone przez Narodowy Bank Polski:

- wybrane pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2018 r. według średniego kursu obowiązującego na dzień bilansowy 1 EUR= 4,3000 zł,
- wybrane pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017 r. według średniego kursu obowiązującego na dzień bilansowy 1 EUR= 4,1709 zł,
- wybrane pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2018-31.12.2018 r. według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca roku 2018 - 1 EUR= 4,2669 zł,
- wybrane pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2017-31.12.2017 r. według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca roku 2017 - 1 EUR= 4,2447 zł.

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A

AKTYWA		<i>Nota</i>	<i>Na dzień 31.12.2018</i>	<i>Na dzień 31.12.2017</i>
I	Aktywa trwale (długoterminowe)		134 271	118 847
1	Rzeczowe aktywa trwale	6.1	95 368	91 659
2	Wartości niematerialne	6.2	534	211
3	Inwestycje w jednostkach zależnych	6.3	26 632	15 122
4	Inwestycje w pozostałych jednostkach	6.4	113	113
5	Zaliczki długoterminowe	6.12	8 212	8 979
6	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6.23	3 412	2 763
II	Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		123 505	118 054
1	Zapasy	6.5	52 180	56 386
2	Aktywa biologiczne	6.6	330	-
3	Należności z tytułu dostaw	6.8	23 791	19 807
4	Należności pozostałe	6.9	3 866	4 076
5	Zaliczki	6.12	1 309	1 279
6	Udzielone pożyczki	6.13	8 412	8 381
7	Pozostałe aktywa finansowe	6.4	5 436	3 546
8	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.14	28 181	24 579
	Razem aktywa		257 776	236 901

PASYWA		<i>Nota</i>	<i>Na dzień 31.12.2018</i>	<i>Na dzień 31.12.2017</i>
I	Kapitał własny		156 700	139 112
1	Kapitał podstawowy	6.15	5 700	5 700
2	Kapitały zapasowe i rezerwowe	6.16	133 584	121 265
3	Kapitał z aktualizacji wyceny		(26)	(172)
4	Niepodzielony wynik lat ubiegłych i roku bieżącego	6.17	17 442	12 319
II	Zobowiązania długoterminowe		26 611	28 474
1	Kredyty i pożyczki	6.18	11 554	11 248
2	Zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	6.21	4 601	7 029
3	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6.23	6 350	6 133
4	Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	6.19	1 888	1 752
5	Dotacje	6.22	2 218	2 312
III	Zobowiązania krótkoterminowe		74 465	69 315
1	Zobowiązania z tytułu dostaw	6.20	8 623	7 552
2	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 362	2 757
3	Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	6.20	2 263	2 626
4	Kredyty i pożyczki	6.18	56 204	52 573
5	Zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	6.21	2 670	2 225
6	Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	6.19	202	274
7	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	6.22	3 141	1 308
	Razem pasywa		257 776	236 901

**SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A**

<i>Przychody i koszty</i>			<i>Za okres</i>	<i>Za okres</i>
<i>Zyski i straty</i>		<i>Nota</i>	<i>01.01.2018-</i>	<i>01.01.2017-</i>
			<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
I	Przychody ze sprzedaży, w tym:		175 798	162 454
1	Przychody ze sprzedaży produktów	7.1	158 257	141 142
2	Przychody ze sprzedaży usług	7.2	792	792
3	Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	7.3	16 749	20 520
	Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:		(119 340)	(113 368)
II	Koszt sprzedanych produktów	7.4	(101 319)	(92 220)
1	Koszty sprzedanych usług	7.4	(446)	(361)
3	Koszty sprzedanych towarów i materiałów		(15 454)	(19 358)
4	Wynik produkcji rolnej	7.6	(2 121)	(1 429)
III	Zysk brutto ze sprzedaży (I-II)		56 458	49 086
1	Koszty sprzedaży i marketingu	7.4	(9 115)	(10 017)
2	Koszty ogólnego zarządu	7.4	(23 866)	(19 366)
3	Pozostałe przychody operacyjne	7.7	649	493
4	Pozostałe koszty operacyjne	7.8	(1 477)	(628)
IV	Zysk operacyjny		22 649	19 568
1	Koszty finansowe	7.9	(4 498)	(4 833)
2	Przychody finansowe	7.10	4 306	937
V	Zysk przed opodatkowaniem		22 457	15 672
VI	Podatek dochodowy	7.11	(5 015)	(3 353)
VII	Zysk netto		17 442	12 319
VIII	Pozostałe całkowite dochody netto		(146)	106
1	Skutki wyceny aktywów finansowych		-	-
2	Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		(146)	106
IX	Całkowite dochody netto ogółem		17 296	12 425

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A

	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny</i>	<i>Pozostały kapitał rezerwowy</i>	<i>Niepodzielony wynik</i>	<i>Razem kapitał własny</i>
Stan na 1 stycznia 2017	5 700	51 950	(278)	53 397	15 918	126 687
Zmiany w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017	-	-	106	15 918	(3 599)	-
Podział zysku za rok 2016				15 918	(15 918)	-
Zysk (strata) netto za rok obrotowy					12 319	12 319
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy (netto)			106			106
Stan na 31 grudnia 2017	5 700	51 950	(172)	69 315	12 319	139 112
Stan na 1 stycznia 2018	5 700	51 950	(172)	69 315	12 319	139 112
Zmiany w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018						
Podział zysku za rok 2017				12 319	(12 319)	-
Zysk (strata) netto za okres					17 442	17 442
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy (netto)			146			146
Stan na 31 grudnia 2018	5 700	51 950	(26)	81 634	17 442	156 700

SPRAWOZDANIE Z PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO "PEPEES" S.A

Wyszczególnienie	Nota	Za okres 01.01.2018- 31.12.2018	Za okres 01.01.2017- 31.12.2017
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	8		
I. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		22 457	15 672
II. Korekty razem		5 446	397
1. Amortyzacja		9 746	6 595
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		(17)	7
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		965	624
4. (Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej		(138)	2 764
5. Zmiana stanu rezerw		1 897	73
6. Zmiana stanu zapasów		4 206	(5 431)
7. Zmiana stanu aktywów biologicznych		(330)	158
8. Zmiana stanu należności		(3 774)	(2 740)
9. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych		708	1 202
10. Zmiana stanu zaliczek		737	1 767
11. Zapłacony podatek dochodowy		(6 840)	(4 094)
12. Zmiana stanu dotacji		(94)	(109)
13. Zmiana stanu naliczonych odsetek od pożyczek		(242)	-
14. Otrzymane dopłaty		(948)	(456)
15. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		(434)	-
16. Pozostałe korekty		4	37
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)		27 903	16 069
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		9 575	7 562
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		189	3 379
2. Otrzymane dywidendy		122	122
3. Zbycie papierów wartościowych		4 976	-
4. Spłata udzielonych pożyczek		4 288	4 061
II. Wydatki		35 379	26 166
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		13 650	13 430
2. Nabycie udziałów		3 510	8 321
3. Zakup obligacji		8 000	-
4. Zakup papierów wartościowych		3 979	996
5. Udzielone pożyczki		6 240	3 419
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)		(25 804)	(18 604)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy		57 423	57 349
1. Kredyty i pożyczki		56 475	56 893
2. Otrzymane dopłaty		948	456
II. Wydatki		55 972	51 877
1. Spłaty kredytów i pożyczek		52 583	48 718
2. Odsetki od kredytów i pożyczek		1 087	746
3. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingowych		2 302	2 413
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)		1 451	5 472
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)		3 550	2 937
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:		3 602	2 931

Wyszczególnienie	Nota	Za okres 01.01.2018- 31.12.2018	Za okres 01.01.2017- 31.12.2017
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(17)	6
- zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym		(35)	-
F. Środki pieniężne na początek okresu		24 589	21 652
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- D)	8.1	28 139	24 589
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		-	-

INFORMACJA O PRZYJĘTYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

na dzień 31 grudnia 2018 r.

1. Informacje ogólne

Nazwa pełna	Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „PEPEES” Spółka Akcyjna
Adres siedziby	18-402 Łomża, ul. Poznańska 121
Identyfikator	REGON: 450096365
Identyfikator NIP	7181005512
Organ rejestrowy	Sąd Rejonowy w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Numer w rejestrze	000038455
Forma Prawna	Spółka Akcyjna
Forma organizacyjna	Przedsiębiorstwo jednozakładowe

Podstawowy przedmiot działalności – przetwórstwo ziemniaków

Branża – spożywcza

Czas trwania – nieograniczony

Okres sprawozdawczy – od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 oraz dane porównawcze za analogiczny okres roku poprzedniego

Skład osobowy Zarządu

Wojciech Faszczewski – Prezes Zarządu,
Tomasz Rogala – Członek Zarządu.

Skład osobowy Rady Nadzorczej

1. Maciej Kaliński – Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Tomasz Nowakowski – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
3. Piotr Taracha – Sekretarz Rady Nadzorczej
4. Krzysztof Stankowski - Członek Rady Nadzorczej
5. Robert Malinowski – Członek Rady Nadzorczej
6. Agata Czerniakowska – Członek Rady Nadzorczej.

Skład osobowy Komitetu Audytu

1. Maciej Kaliński – Przewodniczący
2. Piotr Taracha – Wiceprzewodniczący
3. Krzysztof Stankowski – Członek.

W dniu 10 kwietnia 2018 r. osoby zarządzające w Spółce, tj. Panowie: Wojciech Faszczewski i Tomasz Rogala złożyli rezygnację z pełnienia funkcji, odpowiednio Prezesa i Członka Zarządu w Spółce, nie wskazując przy tym powodów rezygnacji. Również w dniu 10 kwietnia Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie art. 11.2 Statutu Spółki oraz art. 369 § 1 ksh, powołała Pana Wojciecha Faszczewskiego na Prezesa Zarządu Spółki oraz Tomasza Rogalę na Członka Zarządu Spółki. Obydwaj Panowie zostali powołani na następną kadencję rozpoczynającą się 10 kwietnia 2018 r.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołane na dzień 18 grudnia 2018 r. odwołało dotychczasowych członków Rady Nadzorczej w osobach: Przewodniczącego Rady Nadzorczej pana Macieja Kalińskiego, Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej pana Piotra Taracha, Sekretarza Rady Nadzorczej pana Krzysztofa Stankowskiego, członka Rady Nadzorczej panią Agatę Czerniakowską oraz Członka Rady Nadzorczej pana Roberta Malinowskiego. Jednocześnie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie powołało w tym samym dniu te same osoby na członków Rady Nadzorczej oraz dodatkowo powołało pana Tomasza Nowakowskiego na członka Rady Nadzorczej.

Sprawozdanie finansowe nie zawiera danych łącznych, ponieważ Spółka PEPEES jest przedsiębiorstwem jednozakładowym.

Spółka PEPEES S.A. jest jednostką dominującą i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Prezentowane sprawozdanie zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie działalności przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty na kiedy sporządzono sprawozdanie finansowe.

Oświadczenie Zarządu

a. w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego

Zarząd PEPEES S.A. oświadcza, że według swej najlepszej wiedzy, zapewnił sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, przedstawiającego w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31.12.2018 r. jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Przy sporządzeniu sprawozdania finansowego Zarząd zapewnił wybór właściwych zasad wyceny oraz sporządzenia sprawozdania finansowego. Przy wycenie aktywów i pasywów oraz ustalaniu wyniku finansowego przyjęto, że Spółka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność gospodarczą w niezmińszonym istotnie zakresie, co jest zgodne ze stanem faktycznym i prawnym.

Zarząd ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, określonych przepisami prawa.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez PEPEES S.A. w dniu 29 marca 2019 r.

b. Oświadczenie w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PEPEES S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia sprawozdania finansowego PEPEES S.A. za rok 2018 jest WBS Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Grzybowska 4, lok. U9B, 00-131 Warszawa, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem ewidencyjnym 3685 w Polskiej Izbie Biegłych Rewidentów, na podstawie zawartej umowy zawartej dnia 04.07.2018 r.

2. Istotne zasady rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSR, MSSF oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości Spółki.

Sprawozdanie finansowe przedstawione jest w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach dane zostały podane z większą dokładnością.

2.2. Zmiany zasad rachunkowości

Spółka nie zmieniała stosowanych uprzednio zasad rachunkowości, z wyjątkiem zastosowania poniższych nowych lub zmienionych, standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.

2.3 Korekty błędów poprzednich okresów

Nie wystąpiły korekty błędów poprzednich okresów.

2.4 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

2.5 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą funkcjonalną (wyceny) i walutą prezentacji spółki PEPEES S.A. jest złoty polski. Aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych zostały przeliczane na dzień bilansowy po kursie wymiany stosowanym przez bank, z którego usług spółka korzysta. Wszystkie różnice kursowe są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany okres.

2.6. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Spółka zajmuje się produkcją i sprzedażą skrobi i hydrolizatów skrobiowych. Z uwagi na koncentrację działalności spółki na jednym rodzaju działalności oraz na jednym obszarze geograficznym, posiada jeden segment sprawozdawczy „przetwórstwo ziemniaków”. Jeden segment identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych.

W niniejszym sprawozdaniu ujawniono informacje zgodnie z paragrafami 32-34 MSSF 8.

2.7 Rzeczowe aktywa trwałe

W momencie przejścia na MSR Spółka przyjęła wartość godziwą środków trwałych wycenionych przez rzeczoznawcę jako zakładany koszt.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia zwiększany jest o opłaty oraz dla określonych aktywów o koszty finansowania zewnętrznego. Spółka stosuje amortyzację liniową. Amortyzacja dotycząca środków trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania. Amortyzację wylicza się dla wszystkich środków trwałych, z pominięciem gruntów oraz środków trwałych w budowie, przez oszacowany okres rzeczywistego wykorzystania tych środków, używając metody liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki i budowle	10 - 40 lat
- maszyny i urządzenia	2 - 20 lat
- środki transportu	3 - 5 lat
- wyposażenie stałe i sprzęt	2 - 15 lat

Okresy użytkowania zostały na dzień bilansowy zweryfikowane i zaktualizowane.

Spółka, stosując zasadę istotności, środki trwałe o wartości początkowej do 3.500 złotych odnosi jednorazowo do rachunku zysków i strat w okresie, w którym został poniesiony wydatek.

2.8 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ do Spółki korzyści ekonomicznych, które mogą być bezpośrednio powiązane z tymi aktywami. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

(a) Znaki towarowe i licencje

Znaki towarowe i licencje posiadają ograniczone (skończone) okresy ekonomicznej użyteczności i wykazywane są sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu historycznego pomniejszonego o dotychczasowe umorzenie. Amortyzację nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia kosztu przez szacowany okres ekonomicznej użyteczności (2-10 lat).

(b) Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-10 lat).

Koszty związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia.

(c) Prawo do emisji zanieczyszczeń

Uprawnienia do emisji CO₂ ujmowane są jako wartości niematerialne, które nie podlegają amortyzacji, lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości.

Zakupione jednostki uprawnień do emisji są ujmowane w cenie nabycia zaś otrzymane nieodpłatnie w wartości nominalnej, czyli w wartości zerowej.

Na szacowaną emisję CO₂ w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej.

Na podstawie zweryfikowanego rocznego raportu, o którym mowa w art. 57 ust. 3 ustawy o handlu emisjami, wyłącza się z ewidencji wykorzystane i umorzone prawa do emisji. Rozchód uprawnień ujmowany jest według metody pierwsze przyszło – pierwsze wyszło (FIFO).

2.9 Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Zgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości Spółka rozpoznaje decyzję, na podstawie której użytkuje wieczyście grunty, jako umowę spełniającą warunki umowy leasingu operacyjnego zgodnie z MSR nr 17. Z uwagi na powyższe wartość godziwa prawa wieczystego użytkowania gruntu, na którym posadowione są budynki i budowle Spółki nie została zaprezentowana w aktywach trwałych. Informacja na temat gruntów użytkowanych wieczyście oraz wartości godziwej prawa do ich użytkowania zostały zaprezentowane w notcie nr 11 sprawozdania finansowego.

W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym, byłyby prezentowane jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

2.10 Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub / i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Nieruchomości inwestycyjne na dzień przejścia na MSR wycenione zostały w wartości godziwej i ta wartość jest stosowana jako zakładany koszt. Każdą nową nieruchomość wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Amortyzację wylicza się przez oszacowany okres ekonomicznej przydatności tych środków, używając metody liniowej. Nie amortyzuje się gruntów.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży (likwidacji) nieruchomości inwestycyjnych określa się jako różnicę pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień bilansowy Spółka nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych.

2.11 Instrumenty finansowe

Począwszy od 1 stycznia 2018 r. Spółka kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z trzech kategorii określonych w MSSF 9:

- wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite.

Do kategorii aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie Spółka klasyfikuje należności z tytułu dostaw i usług, udzielone pożyczki, pozostałe należności, lokaty oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Jednostka wycenia aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Należności długoterminowe podlegające pod zakres MSSF 9 są dyskontowane na dzień bilansowy.

Należności z tytułu dostaw i usług z terminem zapadalności poniżej 12 miesięcy są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszone o ewentualny odpis z tytułu oczekiwanej straty.

Do kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy klasyfikuje się wszystkie instrumenty finansowe, które nie zostały zaklasyfikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, a także te w przypadku których Spółka podjęła decyzję o takiej klasyfikacji w celu wyeliminowania niedopasowania księgowego.

Spółka kwalifikuje do tej kategorii udzielone pożyczki, które nie zdały testu umownych przepływów pieniężnych oraz instrumenty pochodne będące aktywami, o ile nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały (w tym przychody z tytułu odsetek oraz dywidend otrzymane z instrumentów kapitałowych notowanych na aktywnym rynku.).

Akcje firmy „Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy” zostały zaklasyfikowane do pozycji inne aktywa finansowe i wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy, oszacowanej przez niezależnego aktuarium wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

Aktywa wyceniane po początkowym ujęciu w wartości godziwej przez inne całkowite dochody – są to aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż aktywów finansowych, a charakterystyka umowy dotyczącej tych aktywów finansowych przewiduje powstawanie przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych stanowiącym instrument kapitałowy, dla którego zastosowano opcje wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem przychodów z tytułu otrzymanych dywidend.

Zgodnie z MSSF 9 Spółka monitoruje zmiany ryzyka kredytowego związanego z poszczególnymi składnikami aktywów finansowych oraz dla każdego z nich dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły na wartości.

2.12 Zapasy

Zapasy są wykazywane według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych, niż cena sprzedaży netto. Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje surowce, robociznę bezpośrednią, inne koszty bezpośrednie i odnośne wydziałowe koszty produkcji (oparte o normalne zdolności produkcyjne), nie obejmuje natomiast kosztów finansowania zewnętrznego. Zapasy materiałów i towarów są wyceniane przy wykorzystaniu metody średniej ważonej.

Na dzień bilansowy wycena zapasów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa. Cena sprzedaży netto odpowiada oszacowanej cenie sprzedaży pomniejszonej o wszelkie koszty konieczne do zakończenia produkcji oraz koszty doprowadzenia zapasów do sprzedaży lub znalezienia nabywcy (tj. koszty sprzedaży, marketingu itp.). W przypadku, gdy cena nabycia jest wyższa niż cena sprzedaży możliwa do uzyskania, Spółka tworzy odpisy aktualizujące w ciężar kosztów sprzedanych produktów.

2.13 Aktywa biologiczne

Spółka dzierżawi gospodarstwa rolne, na których uprawia rośliny jednoroczne, takie jak ziemniaki, bobik i zboża. Składniki aktywów biologicznych wycenia się w momencie początkowego ujęcia oraz na koniec każdego okresu sprawozdawczego w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży z uwzględnieniem stopnia dojrzałości roślin.

2.14 Należności krótko- i długoterminowe

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi do 180 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Odpisy aktualizujące należności obciążają pozostałe koszty operacyjne. Spółka dokonuje odpisów aktualizujących w oparciu o strukturę wiekową i analizę ryzyka kredytowego związanego z danym dłużnikiem. Należności, których termin płatności wynosi powyżej 180 dni wycenia się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) metodą efektywnej stopy procentowej.

2.15 Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy środki pieniężne, kredyty bankowe oraz pozostałe aktywa i pasywa wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu wymiany walut banku obsługującego spółkę. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów lub kosztów finansowych.

2.16 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności, a także kredyt w rachunku bieżącym. Kredyt w rachunku bieżącym jest prezentowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik krótkoterminowych kredytów i pożyczek w ramach zobowiązań krótkoterminowych.

2.17 Zaliczki

W przypadku ponoszenia wydatków, dzięki którym przewiduje się osiągnięcie korzyści ekonomicznych przez kilka okresów obrotowych, zaś ich związek z przychodami może być określony tylko ogólnie i pośrednio, koszty ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów drogą systematycznego i racjonalnego rozłożenia w czasie. Koszty ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jeżeli poniesione wydatki nie przynoszą żadnych przyszłych korzyści ekonomicznych.

2.18 Kapitał własny

Kapitał podstawowy wykazuje się w wartości ustalonej w statucie Spółki wpisanej do KRS.

Kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutem bądź umową Spółki i Kodeksem Spółek Handlowych, z których wynika, że zwiększenie jego może nastąpić poprzez:

- przeznaczenie części zysku netto,
- przelanie nadwyżek, osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej,
- wniesienie dopłat przez akcjonariuszy w zamian za przyznanie szczególnych uprawnień ich dotychczasowym akcjonariuszom, o ile te dopłaty nie będą użyte na wyrównanie nadzwyczajnych odpisów lub strat,
- przeniesienie dodatniej różnicy netto z aktualizacji wyceny środków trwałych z tytułu rozchodowania ich do sprzedaży lub likwidacji jeżeli z odrębnych przepisów nie wynika, że różnice te odnoszone są na wynik finansowy,

a zmniejszenie poprzez:

- pokrycie straty,
- dokonanie umorzeń własnych akcji,
- pokrycie kosztów emisji akcji do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji; pozostała część kosztów zalicza się do kosztów finansowych,
- nieodpłatne przekazanie środków trwałych, zgodnie z uchwałą WZA,
- przeniesienie ujemnej różnicy netto z aktualizacji wyceny środków trwałych z tytułu rozchodowania ich do sprzedaży lub likwidacji, jeżeli z odrębnych przepisów nie wynika, że różnice te odnoszone są na wynik finansowy.

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów służy do ujmowania przeszacowań aktywów trwałych, powodujących wzrost ich wartości. W kapitale tym ujmuje się również aktualizację rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze.

Kapitał rezerwowy tworzony jest zgodnie ze statutem i uchwałami WZA z zysku netto i służy na pokrycie wydatków inwestycyjnych

2.19 Kredyty bankowe i pożyczki

Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki (w tym również kredyty w rachunku bieżącym) księgowane są w wartości uzyskanych wpływów. Koszty finansowe (oprócz tych bezpośrednio związanych z nabyciem lub wytworzeniem rzeczowych aktywów trwałych), łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Kredyty o stopie oprocentowania poniżej rynkowych stóp procentowych dyskontuje się do poziomu rynkowego oprocentowania, a różnicę pomiędzy wartością zdyskontowaną a otrzymanymi wpływami wykazuje się jako dotacja rządowa.

Kredyty i pożyczki zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, chyba że Spółka posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty zobowiązania, o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Wówczas wykazuje się je jako zobowiązania długoterminowe.

2.20 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio dotyczące budowy, przystosowania, montażu lub ulepszenia środków trwałych lub wartości niematerialnych, przez okres budowy, przystosowania, montażu lub ulepszenia są ujmowane w wartości tych aktywów, jeśli zobowiązania te zostały zaciągnięte w tym celu. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są

w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

2.21 Odroczonego podatek dochodowy

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest w pełnej wysokości, metodą zobowiązaniową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Odroczonego podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

2.22 Świadczenia pracownicze

Przewidywane koszty świadczeń pracowniczych (nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, itp.) zarachowywane są przez okres zatrudnienia przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Zyski i straty aktuarialne powstające z tytułu korekt założeń aktuarialnych ex post oraz zmian założeń aktuarialnych ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez przeciętny, przewidywany, pozostały okres zatrudnienia pracowników, których dotyczą. Wycenę odnośnych zobowiązań przeprowadzają co pół roku niezależni aktuariusze.

Świadczenia pracownicze mogą również wystąpić z tytułu rozwiązania stosunku pracy przed normalnym terminem odejścia pracownika na emeryturę lub ilekroć pracownik zaakceptuje dobrowolnie rozwiązanie z nim stosunku pracy w zamian za te świadczenia. Spółka ujmuje świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy, jeżeli jest w sposób ewidentny zdecydowana rozwiązać stosunek pracy z pracownikami zgodnie z istniejącym szczegółowym oficjalnym planem, bez możliwości wycofania się, albo jest zdecydowana wypłacić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie oferty zachęcającej do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy. Świadczenia przypadające do zapłaty powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego dyskontuje się do poziomu wartości bieżącej.

2.23 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, jeżeli nie są instrumentem odsetkowym, wykazywane są w bilansie w kwocie wymaganej zapłaty. W przypadku, gdy wycena w skorygowanej cenie nabycia istotnie różni się od wyceny w kwocie wymaganej zapłaty, to wówczas zobowiązania z tytułu dostaw i usług wycenia się w skorygowanej cenie nabycia.

2.24 Rezerwy

Rezerwy ujmowane są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest pewne lub wysoce prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz gdy można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

2.25 Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane (wykonane) w całości lub częściowo, ale nie zostały zafakturowane bądź warunki zapłaty nie zostały formalnie uzgodnione z dostawcą. Rozliczenia międzyokresowe bierne obejmują również kwoty dotyczące naliczonego wynagrodzenia za urlop. Rozliczenia międzyokresowe bierne ujmuje się wówczas, gdy kwoty przyszłego zobowiązania i termin zapłaty można wiarygodnie oszacować.

2.26 Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na trwałą utratę wartości składnika bądź grupy aktywów. Jeśli przesłanki takie istnieją, Spółka ustala szacowaną możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów i dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za bieżący okres.

2.27 Leasing

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny. Opłaty leasingowe uiszczane w ramach leasingu operacyjnego (po pomniejszeniu o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy) obciążają koszty metodą liniową przez okres leasingu.

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem na leasingobiorcę.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółki i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Płatności leasingowe dzieli się na część odsetkową oraz część kapitałową. Koszty finansowe są odnoszone do sprawozdania z całkowitych dochodów.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów w opinii Spółki nie spełnia warunków uznania go za umowę leasingu finansowego, gdyż nie przenosi „zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów”, zatem traktowane jest jako umowa leasingu operacyjnego.

2.28 Uznawanie przychodów

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży obejmują wartość godziwą przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty, a także po pomniejszeniu o podatek akcyzowy. Przychody ujmuje się w następujący sposób:

a) przychody ze sprzedaży produktów i towarów

Przychody ze sprzedaży produktów i towarów ujmuje się jednorazowo w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, poprzez przekazanie przyrzeczonego towaru nabywcy, gdzie przekazanie to stanowi jednocześnie uzyskanie przez nabywcę kontroli nad tym składnikiem aktywów, tj. zdolności do bezpośredniego rozporządzania przekazanym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści oraz zdolności do niedopuszczania innych jednostek do rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego korzyści.

b) przychody ze sprzedaży usług

Jako zobowiązanie do wykonania świadczenia Spółka rozpoznaje każde, zawarte w umowie przyrzeczenie przekazania klientowi usługi, które można wyodrębnić lub grupy wyodrębnionych usług, które są zasadniczo takie same i w taki sam sposób przekazywane klientowi. Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, jednostka ustala (na podstawie warunków umownych), czy będzie je realizować w miarę upływu czasu lub czy spełni je jednorazowo określonym momencie.

c) przychody z tytułu najmu nieruchomości

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnej ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

d) przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się według zasady memoriałowej metodą efektywnej stopy procentowej. Gdy należność traci na wartości, Spółka obniża jej wartość bilansową do poziomu wartości odzyskiwalnej, równej oszacowanym przyszłym przepływom pieniężnym zdyskontowanym według pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu, a następnie stopniowo rozlicza się kwotę dyskonta w korespondencji z przychodami z tytułu odsetek. Przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek, które utraciły wartość, ujmuje się według zasady kasowej lub zasady odzyskanego kosztu, w zależności od okoliczności.

e) dywidendy

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności (pod warunkiem, że zachodzi prawdopodobieństwo uzyskania przez Spółkę korzyści ekonomicznych oraz że da się wiarygodnie wycenić wysokość przychodu).

2.29 Pozostałe przychody operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski nie związane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Do tej kategorii zalicza się np. zyski powstałe z tytułu sprzedaży aktywów trwałych, zyski z aktualizacji wyceny składników majątkowych, odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności, otrzymane odszkodowania, nadpłacone zobowiązania podatkowe z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych, itp.

2.30 Dotacje państwowe

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Spółka spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje rządowe ujmuje się w wyniku systematycznie za każdy okres, w którym Spółka ujmuje wydatki jako koszty, których kompensatę ma stanowić dotacja. W szczególności dotacje, których podstawowym warunkiem udzielenia jest zakup, budowa lub inny rodzaj nabycia aktywów trwałych, ujmuje się jako odroczone przychody w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odnosi się na wynik systematycznie w uzasadnionych kwotach przez okres ekonomicznej użyteczności związanych z nimi aktywów.

Dotacje rządowe należne jako kompensata już poniesionych kosztów lub strat lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Spółki bez ponoszenia w przyszłości związanych z tym kosztów ujmuje się w wyniku w okresie, kiedy stają się wymagalne.

Korzyści wynikające z otrzymania kredytów preferencyjnych poniżej oprocentowania rynkowego, traktowane są jako dotacje i mierzone są jako różnica pomiędzy wartością otrzymanych kredytów i wartością godziwą kredytów ustalona z zastosowaniem odpowiedniej rynkowej stopy procentowej.

2.31 Koszty

Spółka prezentuje rachunek kosztów w układzie kalkulacyjnym. Do kosztów powstałych w wyniku podstawowej działalności zalicza się koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży i dystrybucji oraz koszty ogólnego zarządu.

2.32 Pozostałe koszty operacyjne

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Kategoria ta obejmuje straty z tytułu zbycia aktywów trwałych, straty z aktualizacji wartości aktywów i zobowiązań, odpisy aktualizujące wartość należności, przekazane darowizny, skutki wynikające z gwarancji i poręczeń itp.

2.33 Koszty finansowe

Koszty odsetek, dywidend i inwestycji są prezentowane w pozycji „koszty finansowe”.

2.34 Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnioważoną liczbę akcji spółki, ponieważ nie występują akcje uprzywilejowane.

2.35 Szacunki i związane z nimi założenia

Spółka dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia oparte na doświadczeniu historycznym oraz różnych innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest rozpoznawana w okresie, w którym zostały one zmienione.

W okresie sprawozdawczym Spółka przeprowadzała testy na utratę wartości aktywów trwałych i nie stwierdziła utraty ich wartości.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów uwzględniają stopień utraty ich wartości.

Odpisy aktualizujące należności zostały zaktualizowane w wysokości uwzględniającej stopień ryzyka w zakresie braku otrzymania płatności od odbiorców.

Rezerwy na świadczenia emerytalne i nagrody jubileuszowe zostały zaktualizowane w oparciu o wyliczenia aktuarialne na 31.12.2018 r. Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową na poziomie średniej rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym wg stanu na dzień wyceny.

Aktualizacji rezerw na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe dokonano na podstawie wielkości przewidywanych wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami obciążającymi pracodawcę za niewykorzystane na dzień 31.12.2018 r. urlopy.

Spółka rozpoznaje składniki aktywów z tytułu podatków odroczonech przy założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na ich wykorzystanie.

Spółka dokonuje co roku weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności dla środków trwałych i wartości niematerialnych. Ostatnia aktualizacja miała miejsce na dzień 31.12. 2018 roku.

2.36 Rachunek przepływów pieniężnych

Spółka sporządza rachunek przepływów pieniężnych według metody pośredniej w podziale na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową.

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej pochodzą przede wszystkim z działalności podstawowej. Nie zawierają zewnętrznych źródeł finansowania.

Przepływy z działalności inwestycyjnej to przede wszystkim:

- środki pieniężne zapłacone i otrzymane z tytułu nabycia (zbycia) rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz innych aktywów trwałych,
- środki pieniężne związane z nabyciem lub sprzedażą instrumentów kapitałowych,
- otrzymane dywidendy,
- pożyczki udzielone stronom trzecim,
- środki pieniężne z rozliczenia umów terminowych typu forward.

Przepływy pieniężne z działalności finansowej dotyczą przede wszystkim zewnętrznych źródeł finansowania. Ujmowane są tu między innymi:

- wpływy z emisji akcji (w prezentowanym okresie nie wystąpiły),
- wydatki na zakup akcji własnych (w prezentowanym okresie nie wystąpiły),
- dywidendy i inne płatności na rzecz właścicieli akcji,
- zaciągnięcie i spłata kredytów i pożyczek,
- dotacje i wszystkie inne bezzwrotne wpływy pochodzące z obcego źródła finansowania.

3. Nowe standardy rachunkowości.

3.1 Zastosowanie standardów w 2018 r.

MSSF 9 – zastosowanie po raz pierwszy i polityka rachunkowości

Jednostka wdrożyła MSSF 9 z dniem 1 stycznia 2018 roku i zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego ze skutkiem od 1 stycznia 2018 roku. Również

w tym przypadku, zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Jednostka zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych, co oznacza, że dane zaprezentowane na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 39.

Klasyfikacja i wycena

Począwszy od 1 stycznia 2018 Emitent kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z trzech kategorii określonych w MSSF 9:

- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite,
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Emitent dokonuje klasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne do danej kategorii aktywów na podstawie modelu biznesowego zarządzania grupami aktywów finansowych oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych. Na moment początkowego ujęcia Spółka klasyfikuje inwestycje w instrumenty kapitałowe (inne niż dotyczące inwestycji w spółki zależne i stowarzyszone), które nie są przeznaczone do obrotu oraz nie są notowane na aktywnym rynku, jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite. Jednocześnie Emitent wycenia natomiast w wartości godziwej przez wynik finansowy instrumenty pochodne oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe notowane na aktywnym rynku. Do wyceny w zamortyzowanym koszcie Spółka klasyfikuje pożyczki udzielone, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności podlegające pod zakres MSSF 9. Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Spółkę w wyniku finansowym. Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Emitent ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym.

Wycena aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie

Jednostka wycenia aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Należności długoterminowe podlegające pod zakres MSSF 9 są dyskontowane na dzień bilansowy.

Należności z tytułu dostaw i usług z terminem zapadalności poniżej 12 miesięcy są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszone o ewentualny odpis z tytułu oczekiwanej straty.

Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy

Jednostka ujmuje w wyniku finansowym zmiany wartości godziwych aktywów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii aktywów finansowych. W wyniku finansowym ujmowane są również przychody z tytułu odsetek oraz dywidendy otrzymanych z instrumentów kapitałowych notowanych na aktywnym rynku.

Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite

Jednostka ujmuje zyski/straty z wyceny inwestycji w instrumenty dłużne oraz w instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane przez Jednostkę na moment początkowego ujęcia do tej kategorii aktywów, w pozostałych dochodach całkowitych. Dywidendy z instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, Spółka ujmuje jako przychód w wyniku finansowym.

Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Jednostkę w wyniku finansowym. Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Jednostka ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym.

Zobowiązania finansowe

Jednostka kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Tabela poniżej przedstawia zmiany klasyfikacji instrumentów finansowych na dzień 1 stycznia 2018 roku, będący dniem pierwszego zastosowania MSSF 9. Zastosowanie nowego standardu, w miejsce dotychczas obowiązującego MSR 39, nie wprowadziło zmian w metodologii wyceny aktywów i zobowiązań finansowych. Zasadnicza metoda stosowana do wyceny jest nadal metodą amortyzowanego kosztu, w związku, z czym wartość bilansowa aktywów i zobowiązań finansowych na dzień wdrożenia MSSF 9 jest taka sama jak w przypadku MSR 39.

Aktywa finansowe	Klasyfikacja według		Wartość finansowa wg MSR 39 oraz MSSF 9 wg stanu na 1 stycznia 2018 roku
	MSR 39	MSSF 9	
Inwestycje w jednostkach zależnych	Aktywa dostępne do sprzedaży wyceniane w cenie nabycia (skorygowanej o utratę wartości - zgodnie z MSSF 10)	Instrumenty kapitałowe wyceniane w cenie nabycia (skorygowanej o utratę wartości - zgodnie z MSSF 10)	15 122
Inwestycje w pozostałych jednostkach	Aktywa dostępne do sprzedaży wyceniane w cenie nabycia (skorygowanej o utratę wartości - zgodnie z MSSF 10)	Instrumenty kapitałowe wyceniane w cenie nabycia (skorygowanej o utratę wartości - zgodnie z MSSF 10)	113
Należności z tytułu dostaw	Pożyczki i należności wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	19 807
Należności pozostałe	Pożyczki i należności wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	4 076
Udzielone pożyczki	Pożyczki i należności wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	8 381
Inwestycje przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	3 546

Zobowiązania finansowe	Klasyfikacja według		Wartość finansowa wg MSR 39 oraz MSSF 9 wg stanu na 1 stycznia 2018 roku
	MSR 39	MSSF 9	
Długoterminowe kredyty i pożyczki	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	11 248
Długoterminowe zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7 029

Zobowiązania finansowe	Klasyfikacja według		Wartość finansowa wg MSR 39 oraz MSSF 9 wg stanu na 1 stycznia 2018 roku
	MSR 39	MSSF 9	
Zobowiązania z tytułu dostaw	Pozostałe zobowiązania	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7 552
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	52 573
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	2 225
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	Pozostałe zobowiązania	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	2 626

MSSF 15 – zastosowanie po raz pierwszy

Emitent wdrożył MSSF 15 z dniem 1 stycznia 2018 roku i zdecydował się na zastosowanie zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania.

Emitent zastosował więc dopuszczony w MSSF 15 wyjątek praktyczny i zrezygnował z przekształcenia danych porównywalnych. Oznacza to więc, że dane na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o obowiązujące w tych okresach standardy: MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną* oraz interpretacje związane z ujmowaniem przychodów przed wejściem w życie MSSF 15.

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 *Przychody z umów z klientami* („MSSF 15”) ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 Emitent ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem – przysługują jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spółka dokonała oszacowania wpływu standardu MSSF 15 i ustaliła, biorąc pod uwagę charakter uzyskiwanych przychodów, że wpływ MSSF 15 na moment rozpoznania przychodu był nieistotny. W związku z tym Spółka nie identyfikowała korekty na kapitał własny na dzień 1 stycznia 2018 roku.

3.2. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje wchodzące w życie po dniu bilansowym.

Nowe standardy, zmiany do standardów oraz interpretacji, które nie są jeszcze obowiązujące dla okresów sprawozdawczych kończących się 31 grudnia 2018 roku, nie zostały uwzględnione do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

Spółka spodziewa się, że niektóre z nich, a w szczególności MSSF 16, będą miały lub mogą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki

- MSSF 16 Leasing wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem

przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie kontynuował klasyfikowanie umów leasingu z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17. Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16.

Spółka podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w MSSF 16 nowe zasady zostały przyjęte retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu początkowego zastosowania nowego standardu do kapitałów własnych na dzień 1 stycznia 2019 roku. W związku z tym dane porównawcze za rok obrotowy 2018 nie zostaną przekształcone (zmodyfikowane podejście retrospektywne).

W ocenie Zarządu, MSSF 16 będzie miał wpływ na sprawozdanie finansowe, ponieważ zgodnie z nowym standardem, jako leasing traktowane są wszystkie umowy, w których przekazuje się prawo do użytkowania składnika aktywów przez dany okres w zamian za wynagrodzenie, zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości.

Z przeprowadzonej w Spółce analizy wynika, że ww. kryteria spełnia prawo do użytkowania wieczystego gruntów. Przy ustaleniu wartości prawa do aktywów oraz wartości zobowiązań z tytułu opłaty z tytułu wieczystego użytkowania gruntów, przyjęto wartość przyszłych przepływów pieniężnych oraz odpowiednie dyskonto. Na dzień 01.01.2019 r. prawa do aktywów oraz zobowiązania wzrosną o kwotę 8 534 tys. zł. Spółka planuje wdrożenie MSSF 16 z zastosowaniem zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, przez korektę bilansu otwarcia zysków zatrzymanych.

• Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” - klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),

• Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” - zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),

• Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” - wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),

• Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” - przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),

- Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014 - 2016)” - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” - definicja przedsięwzięcia (obowiązujące w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejęcia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. lub później oraz w odniesieniu do nabycia aktywów, które nastąpiło w dniu rozpoczęcia w/w okresu rocznego lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” - definicja istotności (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” - zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),

Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),

- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015 - 2017)” - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),

- Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później).

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w UE mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez UE.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego z przyjętych przez UE standardów, interpretacji lub zmian, które na dzień 31 grudnia 2018 roku nie miały zastosowania.

4. Zmiany zasad rachunkowości i prezentacji oraz korygowanie błędów

W okresie sprawozdawczym nie korygowano błędów lat ubiegłych. Spółka nie zmieniła również dobrowolnie zasad rachunkowości, z wyjątkiem opisanych w pkt. 3.1.

5. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Spółka prowadzi działalność produkcyjną tylko na terenie kraju. Zajmuje się przetwórstwem ziemniaków na skrobię i hydrolizaty skrobiowe. Posiada jeden segment sprawozdawczy „przetwórstwo ziemniaków”, który identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych Spółki.

5.1. Informacje dotyczące produktów i usług.

W ramach segmentu „przetwórstwo ziemniaków” wytwarza się:

- skrobię ziemniaczaną wykorzystywaną w gospodarstwach domowych oraz przez przemysł spożywczy, farmaceutyczny, papierniczy i włókienniczy,
- kilka asortymentów glukozy wykorzystywanej przez przemysł spożywczy, cukierniczy i farmaceutyczny,
- maltodekstrynę, która jest istotnym składnikiem produktów spożywczych (lody, sosy, zupy, ekstrakty owocowe, posypki smakowe) oraz odżywek i preparatów witaminowo-mineralnych dla dzieci i sportowców,
- białko, które jest otrzymywane z soku komórkowego ziemniaka przez koagulację, oddzielenie i wysuszenie; stanowi cenny komponent mieszanek paszowych dla zwierząt i jest znakomitym zamiennikiem białka zwierzęcego,
- szeroki asortyment syropów skrobiowych znajdujących zastosowanie w przemyśle cukierniczym i piekarniczym,

Pozostałe rodzaje działalności dotyczą:

- produkcji energii cieplnej, która jest wytwarzana przede wszystkim na własne potrzeby a część odsprzedawana sąsiadującym zakładom,
- robót i usług,
- sprzedaży niektórych towarów i materiałów,
- uprawy i sprzedaży roślin jednorocznych.

Poniższa tabela prezentuje przychody z tytułu każdej grupy produktów i usług.

Nazwa produktu lub usługi	Przychody ze sprzedaży	
	Rok 2018	Rok 2017
Skrobia	110 907	98 733
Glukoza	9 764	8 938
Maltodekstryna	20 828	17 240
Białko	15 236	14 343
Syropy skrobiowe	1 117	1 165
Hydrol	406	371

Nazwa produktu lub usługi	Przychody ze sprzedaży	
	Rok 2018	Rok 2017
Energia cieplna	-	352
Towary i materiały	16 748	20 520
Usługi	792	792
Razem	175 798	162 454

5.2 Przychody ze sprzedaży według struktury terytorialnej:

Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2017
Polska, w tym	99 703	94 130
Skrobia	49 454	44 266
Glukoza	8 781	8 623
Maltodekstryna	18 065	15 055
Białko	8 308	8 842
Syropy skrobiowe	1 117	1 165
Hydrol	406	371
Energia cieplna	-	352
Towary i materiały	12 780	14 664
Usługi	792	792
Kraje UE - dostawy wewnątrz wspólnotowe, w tym:	22 531	15 261
Skrobia	15 871	9 573
Maltodekstryna	2 752	2 176
Glukoza	246	91
Białko	3 636	2 699
Towary	26	722
Pozostałe kraje – eksport, w tym:	53 564	53 063
Skrobia	45 582	44 894
Białko	3 292	2 802
Maltodekstryna	11	9
Glukoza	737	224
Towary	3 942	5 134
Razem	175 798	162 454

5.3 Informacje dotyczące głównych klientów

Spółka nie posiada klienta, od którego przychody ze sprzedaży przekroczyłyby 10% łącznych przychodów. Natomiast w grupie poszczególnych produktów istnieją klienci, których udział stanowi ponad 10% w sprzedaży danego produktu. I tak:

- prawie 13% białka sprzedano do jednego klienta krajowego,
- powyżej 10% maltodekstryny sprzedano do każdego z trzech kontrahentów krajowych (odpowiednio 24%; 15% oraz 13%)
- prawie 16% glukozy sprzedano do jednego kontrahenta krajowego.

6. Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej.

6.1 Rzeczowe aktywa trwałe

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
a) środki trwałe, w tym:	90 286	89 211
- grunty	101	101
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	50 811	52 345
- urządzenia techniczne i maszyny	35 726	32 698
- środki transportu	2 826	3 390
- inne środki trwałe	822	677
b) środki trwałe w budowie	5 082	2 448
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	95 368	91 659

ZMIANY ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2017						
Wartość brutto	101	81 542	57 737	3 778	1 240	144 398
Umorzenie	0	30 152	38 583	1 220	808	70 763
Wartość księgowa netto	101	51 390	19 154	2 558	432	73 635
Rok 2017						
Wartość brutto na początek okresu	101	81 542	57 737	3 778	1 240	144 398
Zwiększenia (z tytułu)	-	4 191	19 131	1 873	376	25 571
- z inwestycji	-	3 307	3 794	-	-	7 101
- z zakupu	-	884	11 160	275	376	12 695
- leasing	-	-	4 177	1 598	-	5 775
Zmniejszenia (z tytułu)	-	98	3 585	624	7	4 314
- sprzedaż	-	-	3 162	225	-	3 387
- likwidacja	-	98	423	399	7	927
Wyksięgowanie umorzenia sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych	-	(66)	(409)	(454)	(7)	(936)
Amortyzacja	-	3 204	2 411	871	131	6 617
- związana z działalnością podstawową	-	3 125	1 980	690	124	5 919
- związana z działalnością rolniczą	-	79	431	181	7	698
Wartość księgowa netto na koniec okresu	101	52 213	32 698	3 390	677	89 079
Stan na 31 grudnia 2017						
Wartość brutto	101	85 635	73 283	5 027	1 609	165 655
Umorzenie	0	33 290	40 585	1 637	932	76 444
Wartość księgowa netto	101	52 345	32 698	3 390	677	89 211
Rok 2018						
Wartość brutto na początek okresu	101	85 635	73 283	5 027	1 609	165 655
Zwiększenia (z tytułu)	-	2 845	7 355	591	334	11 125
- z inwestycji	-	2 845	6 979	-	-	9 824
- z zakupu	-	-	297	76	334	707

ZMIANY ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Ogółem
- leasing	-	-	79	515	-	594
Zmniejszenia (z tytułu)	-	2 119	636	150	104	3 009
- sprzedaż	-	-	-	109	-	109
- likwidacja	-	2 119	636	41	104	2 900
Wyksięgowanie umorzenia sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych	-	(1 000)	(453)	(102)	(74)	(1 629)
Amortyzacja, w tym:	-	3 260	4 144	1 107	159	8 670
- związana z działalnością podstawową	-	3 181	3 376	1 105	142	7 804
- związana z działalnością rolniczą	-	79	768	2	17	866
Wartość księgowa netto na koniec okresu	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2018						
Wartość brutto	101	86 361	80 002	5 468	1 839	173 771
Umorzenie	0	35 550	44 276	2 642	1 017	83 485
Wartość księgowa netto	101	50 811	35 726	2 826	822	90 286

W momencie przejścia na MSSF przyjęto wartość godziwą środków trwałych wycenionych przez rzeczoznawcę jako zakładany koszt. Różnicę z wyceny pomniejszoną o odroczony podatek dochodowy odniesiono na kapitał własny.

W okresie sprawozdawczym odpisy amortyzacyjne powiększyły koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów w kwocie 6.115 tys. zł (4.529 tys. zł – 2017 r.) oraz koszty ogólnego zarządu - 1.689 tys. zł (1.390 tys. zł -2017 r.).

Obciążenia rzeczowych aktywów trwałych z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych:

- hipoteka umowna w kwocie 14.734 tys. zł na rzecz BGŻ BNP PARIBAS,
- zastaw rejestrowy na środkach trwałych w kwocie 9.822 tys. zł na rzecz BGŻ BNP PARIBAS,
- zastaw rejestrowy na środkach trwałych w kwocie 5.900 tys. zł na rzecz Banku Zachodniego WBK,
- zastaw rejestrowy na środkach trwałych na rzecz PKO Banku Polskiego S.A.
- hipoteka zwykła do kwoty 1.800 tys. zł na rzecz Banku Ochrony Środowiska,
- zastawy rejestrowe na 32.400 sztukach udziałów (100% udziałów) w spółce Gospodarstwo Rolne Ponary na rzecz PKO Banku Polskiego S.A.

W związku z nabyciem rzeczowych aktywów trwałych zaciągnięto kredyty inwestycyjne, których niespłacona wartość na dzień sprawozdawczy wynosi 4.945 tys. zł (31.12.2017- 6.858 tys. zł.)

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „pozostałe przychody operacyjne” ujęto odszkodowania otrzymane od firmy ubezpieczeniowej z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych spowodowane zdarzeniami losowymi w kwocie 68 tys. zł (rok 2017: 88 tys. zł).

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W LEASINGU FINANSOWYM	Wartość netto na dzień;	
	31.12.2018	31.12.2017
- budynki i budowle	350	401
- urządzenia techniczne i maszyny	7 302	8 213
- środki transportu	875	1 814
- narzędzia	86	101
Razem	8 613	10 529

6.2 Wartości niematerialne

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
a) nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	211	211
- oprogramowanie komputerowe	131	131
b) prawo do emisji gazów	323	-
Wartości niematerialne razem	534	211

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	koszty zakończonych prac rozwojowych	wartość firmy	nabyte koncesje, patenty, licencje, w tym: oprogramo- wanie komputerowe	Prawo do emisji gazów	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2017					
Wartość brutto	-	-	508	194	702
Umorzenie	-	-	404	-	404
Wartość księgowa netto	-	-	104	194	298
Rok 2017					
Wartość brutto na początek okresu	-	-	508	194	702
Zwiększenia (z tytułu)	-	-	135	230	365
- z zakupu	-	-	135	230	365
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	424	424
- sprzedaż	-	-	-	-	-
- wykorzystanie	-	-	-	424	424
Amortyzacja	-	-	28	-	28
Wartość księgowa netto na koniec okresu	-	-	211	-	211
Stan na 31 grudnia 2017					
Wartość brutto	-	-	643	-	643
Umorzenie	-	-	432	-	432
Wartość księgowa netto	-	-	211	-	211
Rok 2018					
Wartość brutto na początek okresu	-	-	643	-	643
Zwiększenia (z tytułu)	-	-	19	323	342
- z zakupu	-	-	19	323	342
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	19	-	19
- sprzedaż	-	-	-	-	-
- wykorzystanie	-	-	19	-	19
Wyksięgowanie umorzenia sprzedanych i zlikwidowanych wartości niematerialnych	-	-	(19)	-	(19)
Amortyzacja	-	-	19	-	19
Wartość księgowa netto na koniec okresu	-	-	211	323	534
Stan na 31 grudnia 2018					
Wartość brutto	-	-	643	323	966
Umorzenie	-	-	432	-	432
Wartość księgowa netto	-	-	211	323	534

Całą amortyzację wartości niematerialnych zawarto w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „koszty ogólnego zarządu”.

ZMIANY STANU UPRAWNIEN DO EMISJI CO2	Ilość jednostek EUA	Wartość (tys. zł)
Stan na 01.01.2018	10 406	0
Otrzymane nieodpłatnie	9 411	0
Zakupione	4 000	323
Umorzone	17 887	0
Sprzedane	1 930	0
Stan na 31.12.2018	4 000	323

Na dzień 31 grudnia 2018 Spółka utworzyła rezerwę w wysokości 942 tys. zł na wartość jednostek EUA przewidzianych do umorzenia za rok 2018.

6.3 Inwestycje w jednostkach zależnych

ZMIANA STANU INWESTYCJI W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH	2018 rok	2017 rok
a) stan na początek okresu	15 122	9 676
- udziały lub akcje	15 122	9 676
b) zwiększenia (z tytułu)	11 510	8 321
- zakup obligacji w PPZ Bronisław SA*	8 000	-
- objęcie udziałów w Gospodarstwie Rolnym PONARY	3 510	8 321
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	2 875
- odpis aktualizujący udziały w CHP Energia	-	2 875
d) stan na koniec okresu	26 632	15 122
- udziały lub akcje	26 632	15 122

*Obligacje klasyfikowane jako instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie zaprezentowanie zostały w cenie emisyjnej a wycena w zamortyzowanym koszcie jest równa 8.065 tys. zł. Z punktu widzenia sprawozdania kwota jest nieistotna.

Nazwa (firma) jednostki zależnej	Siedziba	Przedmiot działalności	Zastosowana metoda konsolidacji	Data objęcia kontroli	Wartość udziałów / akcji według ceny nabycia	Wartość bilansowa	Procent posiadanego kapitału	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
ZPZ LUBLIN Sp. z o.o.	Lublin	Produkcja i sprzedaż syropu ziemniaczanego oraz suszu ziemniaczanego,	Pełna	02.12.1996	2 550	2 550	82,38	82,38
PPZ BRONISŁA W S.A.	Bronisław	Wytwarzanie skrobi i produktów skrobiowych	Pełna	16.03.2011	1 205	1 205	84,125	84,125
CHP Energia Sp. z o.o.	Wojny Wawrzyńce	Wytwarzanie energii z biogazu	Pełna	24.10.2016	5 921	3 046	67,43	67,43
Pepees Inwestycje Sp. z o.o.	Łomża	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek	Pełna	18.10.2010	96	-	100	100
Gospodarstwo Rolne Ponary Sp. z o.o.	Łomża	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt	Pełna	19.09.2017	11 831	11 831	100	100

Nazwa (firma) jednostki zależnej	Kapitał własny	Aktywa	Zobowiązania	Przychody ze sprzedaży	Zysk/Strata
Rok 2017					
ZPZ LUBLIN Sp. z o.o.	2 073	14 637	12 564	17 625	(452)
PPZ BRONISŁAW	9 073	38 467	29 394	45 054	5 120
CHP Energia Sp. z o.o.	(3 464)	24 758	28 222	10 232	(2 758)
OZENERGY Sp. z o.o.	3	8	5	-	(1)
Gospodarstwo Rolne PONARY Sp. z o.o.*	11 010	21 178	10 168	-	(46)
Rok 2018					
ZPZ LUBLIN Sp. z o.o.	2 582	16 702	14 120	20 632	509
PPZ BRONISŁAW	14 092	57 172	43 080	46 189	5 019
CHP Energia Sp. z o.o.	(5 196)	22 772	27 968	9 249	(1 732)
Pepees Inwestycje Sp. z o.o. (wcześniej OZENERGY Sp. z o.o.)	(41)	1 429	1 470	-	(44)
Gospodarstwo Rolne PONARY Sp. z o.o.	11 884	21 347	9 463	-	107

Spółka przeprowadziła testy na utratę wartości posiadanych aktywów w każdej ze spółek zależnych.

Testy na utratę wartości w spółce CHP Energia zostały przeprowadzone w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne („DCF”) zakładające na dzień 31.12.2018 r., stopę wzrostu EBIT w okresie prognozy 8%, stopę dyskontową w okresie prognozy (WACC) w wysokości 12,74%, szacunki przyjęte przez zarząd obejmują okres 5 – letni, tj. okres od 2019 roku do 2023 roku, parametr wzrostu strumieni pieniężnych po okresie prognozy 1,5%. W wyniku przeprowadzonego testu dokonano odpisu wartości pożyczek udzielonych spółce CHP Energia Sp. z o.o. Szczegóły odpisu zaprezentowano w nocie 6.13.

Ponadto, prognozy sprzedaży spółki CHP Energia Sp. z o.o., zakładają od 2019 r. wzrost współczynnika sprzedaż w oparciu o wprowadzenie na rynek nowego produktu. Należy pamiętać o niepewności związanej z możliwością niezrealizowania założonych wartości. Model uwzględnia dodatkowe dyskonto specyficzne związane z powyższą kwestią.

Testy na utratę wartości aktywów w spółce ZPZ Lublin zostały przeprowadzone w oparciu o metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych („DCF”) zakładający nas dzień 31.12.2018 r., stopę wzrostu EBIT w okresie prognozy 6%, stopę dyskontową w okresie prognozy (WACC) w wysokości 10,60%, szacunki przyjęte przez zarząd obejmują okres 5 – letni, tj. okres od 2019 roku do 2023 roku, parametr wzrostu strumieni pieniężnych po okresie prognozy 2%.

Testy na utratę wartości aktywów w spółce PPZ Bronisław zostały przeprowadzone w oparciu o metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych („DCF”) zakładający nas dzień 31.12.2018 r., stopę wzrostu EBIT w okresie prognozy 2,5%, stopę dyskontową w okresie prognozy (WACC) w wysokości 10,60%, szacunki przyjęte przez zarząd obejmują okres 5 – letni, tj. okres od 2019 roku do 2023 roku, parametr wzrostu strumieni pieniężnych po okresie prognozy 2%.

Testy na utratę wartości aktywów w spółce Gospodarstwo Rolne PONARY przeprowadzono poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej jako wartość godziwa kapitałów własnych spółki pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży. Wartość godziwą kapitałów własnych spółki ustalono w oparciu o metodą wartości skorygowanych aktywów netto z uwzględnieniem wartości rynkowej praw do nieruchomości oszacowanej przez rzeczoznawcę majątkowego.

6.4 Pozostałe aktywa finansowe

ZMIANA STANU INWESTYCJI W POZOSTAŁYCH JEDNOSTKACH	2018 rok	2017 rok
a) stan na początek okresu	3 659	2 663
- udziały lub akcje	2 663	2 663
- obligacje	996	-
b) zwiększenia:	2 886	996
- zakup obligacji	-	996
- aktualizacja wartości akcji	2 886	-
c) zmniejszenia:	996	-
- sprzedaż obligacji	996	-
d) stan na koniec okresu	5 549	3 659
- udziały lub akcje	5 549	2 663
- obligacje	-	996

PEPEES posiada 3.000 nieuprzywilejowanych akcji firmy „Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy” Spółka Akcyjna z siedzibą w Broniszach („WRSRH”) o wartości nominalnej 3.000 tys. złotych nabytych za cenę 2.550 tys. złotych.

Wartość godziwa posiadanego przez PEPEES pakietu akcji została na dzień 31.12.2018 r. oszacowana przez niezależnego aktuarusza na kwotę 5.436 tys. złotych. Aktualizacja wartości wspomnianych akcji w kwocie 2.886 tys. złotych została ujęta w przychodach finansowych roku 2018.

Akcje te stanowią 2,5% kapitału WRSRH i 1,6 % udziału w głosach na WZA. Głównym właścicielem WRSRH jest Skarb Państwa, posiadający ponad 59% udziału w kapitale. PEPEES nie sprawuje kontroli nad WRSRH. Inwestycja ta jest przeznaczona do obrotu i wykazana w aktywach krótkoterminowych.

Spółka posiada jeszcze udziały w trzech innych jednostkach, które zapewniają mniej niż 5% ogólnej liczby głosów w walnym zgromadzeniu i nie są one istotne ze względu na wartość i politykę inwestycyjną spółki.

6.5 Zapasy

ZAPASY	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
a) materiały	3 377	2 951
b) półprodukty i produkty w toku	703	1 770
c) produkty gotowe	43 749	48 541
d) towary	4 351	3 124
Zapasy razem	52 180	56 386

Wartość bilansowa zapasów wycenionych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży wyniosła na 31.12.2018 -1.522 tys. (2017 r. - 235 tys. zł.)

Wartość zapasów ujęta jako koszt w okresie sprawozdawczym wyniosła w roku 2018 – 116.595 tys. zł, 2017 - 111.159 tys. zł.

Kwota odpisów aktualizujących, ujętych jako koszty w trakcie okresu wyniosła 229 tys. zł. i odpowiednio w roku 2017 - 51 tys. zł.

Kwota odwrócenia odpisów aktualizujących zapasy w roku 2018 wyniosła 51 tys. zł (2017 r. – 147 tys. zł)

Wartość odpisów aktualizujących według stanu na 31.12.2018 wynosi 250 tys. zł (31.12.2017 – 72 tys. złotych).

Wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytów bankowych wynosi 47.850 tys. zł, a na koniec 2017 r. 46.400 tys. złotych.

Obciążenia na zapasach z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych:

- zastaw rejestrowy na zapasach ziemniaków, produktów gotowych i półproduktów na rzecz Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A., będący zabezpieczeniem kredytu, którego zadłużenie na 31.12.2018 wynosi 16.500 tys. zł
- zastaw rejestrowy na zapasach materiałów, produktach gotowych i towarach na rzecz Banku Zachodniego WBK S.A będący zabezpieczeniem kredytów, których zadłużenie na 31.12.2018 r. wynosi 16.500 tys. zł.

6.6 Aktywa biologiczne

Aktywa roślinne	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Aktywa niedojrzałe	330	-
Razem	330	-

6.7 Należności z tytułu dostaw

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
a) od jednostek powiązanych	1 624	1 985
- do 12 miesięcy	1 624	1 985
b) należności od pozostałych jednostek	22 167	17 822
- do 12 miesięcy	22 167	17 822
Razem należności z tytułu dostaw	23 791	19 807

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG (BRUTTO) - O POZOSTAŁYM OD DNIA BILANSOWEGO OKRESIE SPŁATY:	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
a) do 1 miesiąca	11 634	5 326
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	8 815	8 793
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	-	1 167
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	-	-
f) należności przeterminowane	3 677	4 900
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (brutto)	24 126	20 186
g) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	(335)	(379)
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (netto)	23 791	19 807

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży towarów i usług wynosi ok. 45 dni. Od nieuregulowanych należności w terminie nalicza się odsetki ustawowe. Spółka utworzyła rezerwy w pełni pokrywające należności przeterminowane o ponad 180 dni, ponieważ z doświadczeń historycznych wynika, iż takie należności mogą być trudno ściągalne. Na należności nieuregulowane przez 60 do 120 dni tworzy się rezerwy w oparciu o szacunkowe kwoty nieściągalnych należności z tytułu sprzedaży towarów na podstawie doświadczeń z przeszłości oraz analizy sytuacji finansowych poszczególnych kontrahentów.

Należności handlowe są ubezpieczone w firmie KUKE, która dokonuje oceny kredytowej klientów i na tej podstawie wyznacza im limity kredytowe. Limity i punktacja danego klienta podlegają weryfikacji.

Należności przeterminowane, od których nie dokonano odpisów aktualizujących, są to należności od dłużników, z którymi Spółka współpracuje od kilku lat i z oceny ich sytuacji gospodarczej i finansowej nie wynika, że są to należności wątpliwe. Okres przeterminowania wynosi od kilku dni do 6 miesięcy.

6.8 Należności od jednostek zależnych

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE OD JEDNOSTEK ZALEŻNYCH	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
a) z tytułu dostaw i usług,	1 513	1 985
Należności krótkoterminowe netto, razem	1 513	1 985
d) odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	106	196
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych brutto, razem	1 619	2 181

6.9 Należności pozostałe

NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
- z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	3 017	4 033
- inne	849	43
Należności pozostałe krótkoterminowe netto, razem	3 866	4 076
- odpisy aktualizujące wartość należności pozostałych	-	-
Należności krótkoterminowe pozostałe brutto, razem	3 866	4 076

6.10 Należności skierowane na drogę postępowania sądowego

NALEŻNOŚCI SKIEROWANE NA DROGĘ SĄDOWĄ	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
Należności skierowane na drogę postępowania sądowego brutto	78	25
Odpisy aktualizujące wartość należności	(78)	(25)
Należności skierowane na drogę sądową, razem	-	-

6.11 Odpisy aktualizujące wartość należności.

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH	2018 rok	2017 rok
Stan na początek okresu	404	260
a) zwiększenia (z tytułu)	230	298
- utworzenie na należności wątpliwe z tytułu dostaw	129	196
- utworzenie na odsetki należne	24	47
- utworzenie na należności dochodzone na drodze sądowej	77	55
b) zmniejszenia (z tytułu)	222	154
- rozwiązanie rezerw z tytułu zapłaty	110	94
- anulowania	112	60
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych na koniec okresu	412	404

Zwiększenia i zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość należności ujęto w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „pozostałe koszty operacyjne”.

6.12 Zaliczki

ZALICZKI	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
a) długoterminowe, w tym:	8 212	8 979
- czynsz za dzierżawę gospodarstwa rolnego	8 212	8 979
b) krótkoterminowe, w tym:	1 309	1 279
- czynsz za dzierżawę gospodarstwa rolnego	766	766
- zaliczki na dostawy	377	365
- ubezpieczenie majątkowe	154	135
- pozostałe	12	13
Razem	9 521	10 258

6.13 Udzielone pożyczki

Podmiot	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
PPZ BRONISŁAW S.A.	-	2 000
ZPZ LUBLIN Sp. z o.o.	3 000	3 000
CHP Energia Sp. z o.o.	4905	2 619
GR PONARY Sp. z o.o.	553	-
Pepees Inwestycje Sp. z o.o.	1 465	-
Osoba fizyczna prowadząca działalność	941	762
Pożyczki udzielone , w tym:	10 864	8 381
- ze spłatą do 1 roku	10 864	8 381
- ze spłatą powyżej roku	-	-
Odpisy na pożyczki udzielone CHP	(2 452)	
Pożyczki w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	8 412	8 381

Wszystkie pożyczki zostały udzielone z oprocentowaniem zbliżonym do stosowanego przez banki, z których usług spółka korzysta, z uwzględnieniem dodatkowego ryzyka biznesowego.

Z tytułu udzielonych pożyczek otrzymano w okresie sprawozdawczym odsetki w łącznej kwocie 345 tys. złotych (2017 rok: 349 tys. złotych).

6.14 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	2 290	4 266
Lokaty krótkoterminowe	25 891	20 313
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	28 181	24 579
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		

Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do kilku miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY (STRUKTURA WALUTOWA)	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
a) w walucie polskiej	25 624	21 067
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	2 557	3 512
B1. jednostka/waluta USD/tys.	231	150
tys. zł	845	512
B2. jednostka/waluta EURO/tys.	410	736
tys. zł	1 713	3000
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	28 181	24 579

6.15 Kapitał podstawowy

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Data rejestracji
A	zwykłe, na okaziciela	Nieuprzywilejowane	brak ograniczeń	83 mln	4 980	09.05.2008
B	zwykłe, na okaziciela	Nieuprzywilejowane	brak ograniczeń	12 mln	720	30.09.2014
Liczba akcji razem				95 mln		
Kapitał zakładowy, razem					5 700	
Wartość nominalna jednej akcji = 0,06 zł						

W okresie sprawozdawczym nie było zmian w kapitale podstawowym Spółki.

Według najlepszej wiedzy posiadanej przez Spółkę struktura własnościowa na dzień bilansowy przedstawiała się następująco:

- Epsilon Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych - liczba głosów: 27.609.982; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 29,06%
- Michał Skotnicki - liczba głosów: 21.325.780; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 22,45%.
- Maksymilian Maciej Skotnicki - liczba głosów: 20.703.282; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 21,79%
- Newth Jonathan Reginald liczba głosów: 7.995.200; udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 8,42%
- Richie Holding Ltd - liczba głosów 6.133.100, udział w ogólnej liczbie głosów na WZA – 6,46%

Nikt z pozostałych akcjonariuszy nie zgłosił stanu posiadania co najmniej 5% udziału w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów na WZA.

6.16 Kapitały zapasowe i rezerwowe

KAPITAŁ ZAPASOWY	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	7 562	7 562
b) utworzony ustawowo	1 660	1 660
c) utworzony z przeszacowań majątku (niepodlegający podziałowi)	30 602	30 602
d) utworzony z zysków	12 126	12 126
Kapitał zapasowy, razem	51 950	51 950

POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE (WEDŁUG CELU PRZEZNACZENIA)	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
- fundusz inwestycyjny	81 634	69 315
Pozostałe kapitały rezerwowe, razem	81 634	69 315

Fundusz inwestycyjny został utworzony z zatrzymanych zysków.

KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
- przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(44)	(224)
- podatek odroczony od skutków przeszacowania	18	52
Pozostałe kapitały rezerwowe, razem	(26)	(172)

6.17 Niepodzielony wynik lat ubiegłych

NIEPODZIELONY WYNIK LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
- wynik za rok	17 442	12 319
Niepodzielony wynik, razem	17 442	12 319

6.18 Kredyty i pożyczki

Długoterminowe

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE O POZOSTAŁYM OD DNIA BILANSOWEGO OKRESIE SPLATY	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
a) powyżej 1 roku do 3 lat	6 058	6 337
b) powyżej 3 do 5 lat	3 240	4 625
c) powyżej 5 lat	2 256	286
Zobowiązania długoterminowe, razem	11 554	11 248

Lp.	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu wg umowy	Waluta	Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty	Waluta	Stopa procentowa	Termin spłaty
1	Kredyt inwestycyjny na budowę suszarni skrobi, węzła rozładunku oraz stacji uzdatniania wody	9 822	PLN	4 387	PLN	Stopa oprocentowania WIBOR dla depozytów 3-miesięcznych powiększona o marżę Banku	25.02.2022
2	Kredyt inwestycyjny na modernizację instalacji odpylania kotłów parowych	1 200	PLN	558	PLN	Stopa oprocentowania WIBOR dla depozytów 3-miesięcznych powiększona o marżę Banku	31.12.2020
3	Kredyt inwestycyjny przeznaczony na finansowanie i refinansowanie nabycia 100% udziałów w spółce Gospodarstwo Rolne Ponary Sp. z o. o.	10 530	PLN	9 778	PLN	Stopa oprocentowania WIBOR dla depozytów 1-miesięcznych powiększona o marżę Banku	30.06.2025
	RAZEM	21 552	PLN	14 723	PLN		

Kredyty zostały wycenione zgodnie z MSSF 9 i wycenione w zamortyzowanym koszcie.

Kwota 3.169 tys. zł została w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujęta w zobowiązaniach krótkoterminowych, ponieważ zostanie spłacona w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zabezpieczenia

Ad.1

Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka umowna w wysokości 14.734 tys. PLN, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Ad. 2

Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka zwykła do kwoty 1.800 tys. zł, weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunków bankowych.

Ad. 3

Zabezpieczeniem kredytu jest hipoteka łączna do kwoty 15.795 tys. zł, przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia, zastawy rejestrowe na 32.400 sztukach udziałów (100% udziałów) w spółce Gospodarstwo Rolne Ponary, weksel własny in blanco.

Krótkoterminowe

L.p.	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy	Waluta	Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty	Waluta	Stopa procentowa	Termin spłaty
1	Kredyt w rachunku bieżącym	4 000	PLN	0	PLN	1 mies. WIBOR+marża banku	31.08.2019 r.
2	Kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym	10 000	PLN	10 000	PLN	1 mies. WIBOR+ marża banku.	31.08.2019 r.
3	Kredyt obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym	16 500	PLN	16 500	PLN	1 mies. WIBOR+ marża banku	31.08.2019 r.
4	Kredyt w rachunku bieżącym	4 000	PLN	35	PLN	1 mies. WIBOR+marża banku	31.08.2019 r.
5	Kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym	10 000	PLN	10 000	PLN	1 mies. WIBOR+ marża banku.	31.08.2019 r.
6	Kredyt obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym	16 500	PLN	16 500	PLN	1 mies. WIBOR+ marża banku	31.08.2019 r.
RAZEM		61 000	PLN	53 035	PLN		

*W sprawozdaniu z sytuacji finansowej jest kwota 56 204 tys. zł; różnica dotyczy części kredytów długoterminowych, które zostaną spłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zabezpieczenia

Trzy pierwsze kredyty uzyskano na podstawie jednej umowy tzw. „Umowy o multilinię”.

Zabezpieczeniem powyższych kredytów jest:

- hipoteka umowna łączna w wysokości 58 500 tys. PLN na nieruchomościach:
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości:
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- zastaw rejestrowy na środkach:
  - należących do PEPEES S.A.
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych
- zastaw rejestrowy na zapasach o wartości nie niższej niż 145% salda kredytu obrotowego wraz z cesją polisy ubezpieczeniowej zapasów,
- cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów,
- przelew wierzytelności wynikających z tytułu prowadzonej działalności spółek PEPEES S.A., PPZ Bronisław S.A., ZPZ Lublin Sp. z o.o.,
- weksel in blanco z deklaracją wekslową.

Następne trzy kredyty zostały udzielone na podstawie tzw. „Umowy limitu kredytowego wielocelowego”, której zabezpieczeniem jest:

- hipoteka umowna do kwoty 58 500 tys. PLN na nieruchomościach:

- należących do PPZ Bronisław S.A.
- należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- zastaw rejestrowy na środkach trwałych:
  - należących do PEPEES S.A.
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- przelew wierzytelności pieniężnej z umów ubezpieczenia środków trwałych i zapasów,
- zastaw rejestrowy na zapasach:
  - należących do PEPEES S.A.
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.
- cesja globalna 40% należności:
  - należących do PEPEES S.A.
  - należących do PPZ Bronisław S.A.
  - należących do ZPZ Lublin Sp. z o.o.;
- weksel in blanco z deklaracją wekslową.

Informacje o niespłaceniu kredytu lub pożyczki lub naruszeniu istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego:

Wszystkie kredyty spłacane są zgodnie z terminami zapadalności wynikającymi z zawartych umów. W okresie sprawozdawczym nie naruszono żadnych postanowień umów kredytowych.

6.19 Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH I PODOBNYCH (WG TYTUŁÓW)	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
a) długoterminowe, w tym:	1 888	1 752
- odprawy emerytalne	278	238
- nagrody jubileuszowe	1 610	1 514
b) krótkoterminowe, w tym:	202	274
- odprawy emerytalne	39	27
- nagrody jubileuszowe	163	247
Razem	2 090	2 026

ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ EMERYTALNYCH I PODOBNYCH (WG TYTUŁÓW)	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
a) stan na początek okresu	2 026	1 937
- odprawy emerytalne	265	216
- nagrody jubileuszowe	1 761	1 721
b) zwiększenia (z tytułu)	409	393
- odprawy emerytalne	74	67
- nagrody jubileuszowe	335	326
c) wykorzystanie (z tytułu)	345	304
- odprawy emerytalne	22	18
- nagrody jubileuszowe	323	286
d) stan na koniec okresu	2 090	2 026
- odprawy emerytalne	317	265
- nagrody jubileuszowe	1 773	1 761

Nagrody jubileuszowe wypłacane są pracownikom, legitymującym się co najmniej 20-letnim stażem pracy ogółem, co 5 lat. Do okresu pracy uprawniającego pracownika do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej wlicza się okresy pracy w PEPEES S.A. oraz spółkach wyodrębnionych z PEPEES S.A. z zastrzeżeniem przejścia pracownika z PEPEES S.A. do tych spółek na podstawie art. 231 Kodeksu Pracy oraz okresy pracy we wszystkich jednostkach będących pracodawcami w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy oraz okresy pracy na roli w przypadku przejścia gospodarstwa rolnego na własność przez pracownika.

Warunkiem nabycia prawa do nagrody jubileuszowej jest przepracowanie w PEPEES S.A. i spółkach zależnych wyodrębnionych z PEPEES S.A., z zastrzeżeniem przejścia pracownika z PEPEES S.A. do tych spółek na podstawie art. 231 Kodeksu Pracy, co najmniej 5 lat.

Podstawę wymiaru nagrody stanowi równość 150% płacy minimalnej brutto określonej na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów.

Kwota nagrody jubileuszowej jest naliczana jedynie za czas pracy w PEPEES S.A. oraz w spółkach wyodrębnionych z PEPEES S.A. z zastrzeżeniem przejścia pracownika z PEPEES S.A. do tych spółek na podstawie art. 231 Kodeksu Pracy.

Wysokość nagrody w zależności od stażu pracy ogółem wynosi następujący procent podstawy wymiaru:

- po 20 latach pracy-200%,
- po 25 latach pracy-250%,
- po 30 latach pracy-300%,
- po 35 latach pracy -350%,
- po 40 latach pracy i każdym następnym 5-letnim okresie pracy -400%.

Pracownikom zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy wysokość nagrody jubileuszowej nalicza się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy określonego w umowie o pracę.

Odprawy emerytalne i rentowe w Spółce wypłacane są zgodnie z zapisami art. 921 Kodeksu Pracy.

Pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty inwalidzkiej lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Emeryci i renciści ponownie zatrudnieni nie nabywają ponownie prawa do odprawy.

Główne założenia aktuarialne

Wyszczególnienie	Dzień bilansowy	Dzień bilansowy
	31.12.2018	31.12.2017
Podstawowe założenia aktuarialne		
Liczba zatrudnionych	263	264
Roczna stopa wzrostu minimalnego wynagrodzenia	3,50%	3,50%
Stopa dyskontowa	2,80%	3,20%

Założenia aktuarialne

Do kalkulacji rezerw wg stanu na dzień 31.12.2018 r. przyjęto następujące założenia:

- Obliczenia dokonane zostały w złotych polskich (PLN), wielkości wynikowe zaokrąglono do pełnych groszy.
- Przyjęto wartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w gospodarce narodowej od 1 stycznia 2019 roku na poziomie 2.250,00 PLN

- Przyjęto długookresową roczną stopę wzrostu wynagrodzeń w Spółce na poziomie 2,5%, tj. na poziomie przewidywanej długookresowej rocznej stopy inflacji (celu inflacyjnego NBP).
- Przyjęto długookresową roczną stopę wzrostu minimalnego wynagrodzenia na poziomie 3,5%, tj. na poziomie o 1 punkt procentowy wyższym od przewidywanej długookresowej rocznej stopy inflacji (celu inflacyjnego NBP) na poziomie 2,5%.
- Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 2,8%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym wg stanu na dzień wyceny.
- Prawdopodobieństwa odejść pracowników obliczono na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży.
- Umieralność i prawdopodobieństwa dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2017, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny. Przyjęto, że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności.
- Przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez Spółkę spełnią warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę.
- Nie obliczano oddzielnie rezerwy na odprawy rentowe; w zamian nie uwzględniono osób, które przeszły na rentę przy obliczaniu prawdopodobieństw odejść pracowników.
- Oddzielnie obliczano zobowiązania krótkoterminowe (o terminie wymagalności do 1 roku) i zobowiązania długoterminowe (powyżej 1 roku).

6.20 Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe zobowiązania

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	8 623	7 552
- do 12 miesięcy	8 623	7 552
- z tytułu ubezpieczeń społecznych, podatków, ceł, i innych świadczeń	1 333	1 508
- z tytułu wynagrodzeń	845	941
- inne	85	177
Razem zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe	10 886	10 178

Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych wynoszą 101 tys. zł i dotyczą dostaw surowców i towarów.

6.21 Zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
a) długoterminowe (od roku do 5 lat)	4 601	7 029
b) krótkoterminowe (do roku)	2 670	2 225
Razem	7 271	9 254

Powyższe zobowiązanie wynika z umów zawartych z firmami: BZ WBK Leasing, ING Lease, Raiffeisen Leasing Polska, BGŻ BNP Paribas, Volkswagen Leasing oraz PKO Leasing na sfinansowanie samochodów oraz maszyn i urządzeń. Płatności dokonywane są w comiesięcznych ratach zgodnie z harmonogramem spłat, ostatnia płatność nastąpi w listopadzie 2023 roku. Zobowiązanie jest oprocentowane według zmiennej stopy procentowej WIBOR 1M oraz marży. Zgodnie z postanowieniami umów, na Leasingobiorcę przechodzą wszystkie uprawnienia związane z rękojmią i gwarancją. Wyjątkiem jest możliwość odstąpienia od umowy sprzedaży, które to uprawnienie

przysługuje wyłącznie Leasingodawcy. Do obowiązków Leasingobiorcy należy terminowa płatność rat, zgodnie z zaakceptowanym przez niego harmonogramem. W przypadku opóźnień w płatnościach rat lub ich braku, Leasingodawcy przysługuje prawo do wypowiedzenia umowy i zwrotu przedmiotu leasingu. Po zakończeniu umowy leasingu własność przedmiotu leasingu jest przenoszona przez Leasingodawcę na Leasingobiorcę.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	2019	2020-2023	Razem
Wartość nominalna opłat leasingowych	2 869	4 844	7 713
Przyszłe koszty finansowe	(199)	(243)	(442)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	2 670	4 601	7 271

Prawo wieczystego użytkowania gruntów Spółka traktuje jako leasing operacyjny i ujmuje je w ewidencji pozabilansowej. Informacje dotyczące wartości zostały ujęte w nocie nr 11.

6.22 Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów.

REZERWY, BIERNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE, PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW (WG TYTUŁÓW)	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
a) długoterminowe, w tym:	2 218	2 312
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	2 218	2 312
b) krótkoterminowe, w tym:	3 141	1 308
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	98	101
- dopłaty do kredytów	-	8
- rezerwa na koszty ochrony środowiska	96	123
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	602	470
- rezerwa na premie dla Zarządu i pracowników	1 379	270
- rezerwa na nie zafakturowane usługi	24	31
- rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	942	305
Razem	5 359	3 620

ZMIANA STANU REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH I ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH (WG TYTUŁÓW)	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
a) stan na początek okresu	1 308	1 324
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	101	101
- rezerwy na świadczenia wykonane przez kontrahentów	31	23
- dopłaty do kredytów	8	26
- opłata za korzystanie ze środowiska	123	165
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	470	388
- prawo do emisji gazów	305	337
- premia dla Zarządu i pracowników	270	284
b) zwiększenia (z tytułu)	2 159	1 199
- rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	637	305
- opłata za korzystanie ze środowiska	96	123
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	293	470
- rezerwy na świadczenia wykonane przez kontrahentów	24	31
- premia dla Zarządu i pracowników	1 109	270
c) wykorzystanie (z tytułu)	326	1 215
- opłata za korzystanie ze środowiska	123	165
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	161	388
- rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	-	337

ZMIANA STANU REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH I ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH (WG TYTUŁÓW)	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
- rezerwa na świadczenia wykonane przez kontrahentów	31	23
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	3	
- dopłaty do kredytów	8	18
- premie dla Zarządu i pracowników	-	284
e) stan na koniec okresu	3 141	1 308
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	98	101
- dopłaty do kredytów	-	8
- rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	942	305
- opłata za korzystanie ze środowiska	96	123
- rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	602	470
- premie dla Zarządu i pracowników	1 379	270
- rezerwy na świadczenia wykonane przez kontrahentów	24	31

6.23 Odroczonego podatek dochodowy

REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
Różnica pomiędzy wartością bilansową, a podatkową rzeczowych aktywów trwałych	5 676	6 123
Niezrealizowane różnice kursowe	2	2
Wycena inwestycji	548	-
Należne, lecz nieotrzymane odsetki	124	8
Razem rezerwy z tytułu odroczonego podatku	6 350	6 133

AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	<i>Stan na 31.12.2018</i>	<i>Stan na 31.12.2017</i>
Niewypłacone wynagrodzenia	119	132
Rezerwy na wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe	114	89
Rezerwa na premie dla Zarządu i pracowników	262	51
Świadczenia emerytalne i nagrody jubileuszowe	397	385
Niezrealizowane różnice kursowe	62	48
Odpisy aktualizujące należności	535	-
Odpisy aktualizujące zapasy	78	44
Odpisy aktualizujące udziały	565	565
Rezerwa na wykorzystane prawa do emisji CO2	179	58
Zobowiązania z tytułu rozliczenia przedmiotu leasingu	1 095	1 385
Inne bierne rozliczenia	6	6
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku	3 412	2 763

7. Noty objaśniające do sprawozdania z całkowitych dochodów.

7.1 Przychody ze sprzedaży produktów

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)	2018 rok	2017 rok
- produkty ziemniaczane	158 046	140 618
- w tym: od jednostek powiązanych	211	172
- energia cieplna	-	352
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	158 257	141 142
- w tym: od jednostek powiązanych	211	172

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW (STRUKTURA TERYTORIALNA)	2018 rok	2017 rok
a) kraj	86 131	78 674
- w tym: od jednostek powiązanych	211	172
- produkty ziemniaczane	86 131	78 322
- w tym: od jednostek powiązanych	211	172
- energia cieplna	-	352
b) dostawa wewnątrzspółnotowa	22 504	14 539
- produkty ziemniaczane	22 504	14 539
c) eksport	49 622	47 929
- produkty ziemniaczane	49 622	47 929
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	158 257	141 142

7.2 Przychody ze sprzedaży usług

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY USŁUG (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)	2018 rok	2017 rok
- przychody z dzierżawy nieruchomości	32	31
- przychody z wynajmu urządzeń	345	234
- dostawa wody i odprowadzanie ścieków	-	1
- usługi dla rolników	307	423
- pozostałe usługi	108	103
Przychody netto ze sprzedaży usług, razem	792	792
- w tym: od jednostek powiązanych	356	271

Wszystkie usługi były świadczone w kraju.

7.3 Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA RZECZOWA - RODZAJE DZIAŁALNOŚCI)	2018 rok	2017 rok
- ziemniaki	8 254	8 955
- w tym: od jednostek powiązanych	3 078	2 320
- produkty ziemniaczane	5 139	7 505
- w tym: od jednostek powiązanych	-	-

- środki ochrony roślin i nawozy	3 213	3 648
- w tym: od jednostek powiązanych	-	-
- materiały	143	412
- w tym: od jednostek powiązanych	191	105
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	16 749	20 520
- w tym: od jednostek powiązanych	3 269	2 425

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA TERYTORIALNA)	2018 rok	2017 rok
a) kraj	12 781	14 664
- ziemniaki	8 254	8 955
- w tym: od jednostek powiązanych	3 078	2 320
- produkty ziemniaczane	1 171	1 649
- w tym: od jednostek powiązanych	-	-
- środki ochrony roślin i nawozy	3 213	3 648
- w tym: od jednostek powiązanych	-	-
- materiały	143	412
- w tym: od jednostek powiązanych	191	105
b) eksport	3 942	5 134
- w tym: od jednostek powiązanych	-	-
- produkty ziemniaczane	3 942	5 134
c) dostawa wewnątrzspółnotowa	26	722
- w tym: od jednostek powiązanych	-	-
- produkty ziemniaczane	26	722
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	16 749	20 520

7.4 Koszty według rodzaju

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	2018 rok	2017 rok
a) amortyzacja	8 686	6 595
b) zużycie materiałów i energii	75 718	81 021
c) usługi obce	18 919	17 021
d) podatki i opłaty	2 880	2 880
e) wynagrodzenia	17 791	15 080
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 531	3 341
g) pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	2 225	1 634
- koszty reprezentacji i reklamy	500	356
- podróże służbowe	169	140
- koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych	363	276
- koszty analiz, badań i ekspertyz naukowych	441	345
- inne koszty	752	517
Koszty według rodzaju, razem	129 750	127 572
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	(4 501)	5 344
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(1 107)	(348)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(9 115)	(10 017)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(23 866)	(19 366)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	101 765	92 581

7.5 Koszty świadczeń pracowniczych

KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	2018 rok	2017 rok
e) koszty wynagrodzeń, w tym:	17 791	15 080
- wynagrodzenia z tytułu umów o pracę	15 028	13 673
- wynagrodzenia z tytułu umów zleceń i podobnych	909	799
- wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej	406	317
- odprawy ekonomiczne i nagrody jubileuszowe	223	207
- rezerwy na wynagrodzenia z tytułu niewykorzystanych urlopów	132	82
- rezerwy na premie dla Zarządu i pracowników	1 109	(14)
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia , w tym:	3 531	3 341
- koszty ubezpieczeń społecznych	2 589	2 369
- odpisy na fundusz pracy	310	287
- odpisy na fundusz świadczeń socjalnych	344	372
- koszty szkoleń pracowniczych	59	109
- odzież robocza	82	101
- koszty badań lekarskich i BHP	147	103
Razem koszty świadczeń pracowniczych	21 322	18 421

7.6 Wynik produkcji rolnej

	2018 rok	2017 rok
Przychody ze sprzedaży produktów rolnych	1 904	833
Przychody z dzierżawy gruntów rolnych	441	-
Dotacje	981	489
Wynik ze sprzedaży maszyn rolnych	-	207
Koszty działalności	(5 289)	(2 958)
Pozostałe koszty rolne	(158)	-
Wynik produkcji rolnej	(2 121)	(1 429)

7.7 Pozostałe przychody operacyjne

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	2018 rok	2017 rok
a) zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	138	136
b) rozwiązywanie rezerw, z tytułu:	185	108
- odpisy należności	185	108
c) dotacje rządowe, w tym:	106	127
- dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	98	101
- dopłaty do kredytów inwestycyjnych	8	26
d) pozostałe, w tym:	220	122
- otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	189	96
- nadwyżki majątku	2	6
- pozostałe	29	20
Pozostałe przychody operacyjne, razem	649	493

7.8 Pozostałe koszty operacyjne

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	2018 rok	2017 rok
a) aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	-	-
b) pozostałe, w tym:	1 478	628
- darowizny	65	47
- odpisy aktualizujące należności	201	247
- nieplanowane odpisy amortyzacji	1 060	38
- zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	3	20
- odpisanie należności	87	45
- niedobory majątku	18	35
- koszty napraw powypadkowych	30	168
- pozostałe	13	28
Pozostałe koszty operacyjne, razem	1 477	628

7.9 Koszty finansowe

KOSZTY FINANSOWE	2018 rok	2017 rok
a) odsetki od kredytów i pożyczek	1 087	636
b) odsetki od zobowiązań	2	2
c) aktualizacja wartości kredytu	10	32
d) odpisy aktualizujące udziały w CHP Energia	-	2 875
e) odpisy aktualizujące naliczone odsetki od poręczeń	365	231
f) odpisy aktualizujące pożyczki udzielone CHP	2 453	-
g) ujemne różnice kursowe	-	763
- zrealizowane	-	814
- niezrealizowane	-	(51)
h) inne koszty finansowe	581	294
- koszty zabezpieczenia kredytów	166	-
- rezerwy na koszty finansowe	-	23
- opłaty leasingowe	280	145
- prowizje od kredytów	112	110
- dyskonto od wykupu wierzytelności	23	16
Koszty finansowe, razem	4 498	4 833

7.10 Przychody finansowe

PRZYCHODY FINANSOWE	2018 rok	2017 rok
a) dywidendy	122	122
b) odsetki od pożyczek	953	596
c) odsetki od lokat	142	124
d) odsetki od należności	44	88
e) aktualizacja wartości aktywów finansowych	2 886	-
f) przychody ze zbycia aktywów finansowych	24	7
g) dodatnie różnice kursowe	135	-
- zrealizowane	238	-
- niezrealizowane	(103)	-
Przychody finansowe, razem	4 306	937

7.11 Podatek dochodowy

PODATEK DOCHODOWY	2018 rok	2017 rok
Podatek bieżący	(5 444)	(4 057)
Podatek odroczony	429	704
Podatek dochodowy, razem	(5 015)	(3 353)

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej:

Wyszczególnienie	2018 rok	2017 rok
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	22 457	15 672
Podatek dochodowy wg ustawowej stawki 19%	(4 267)	(2 978)
Podatek od trwałych różnic pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania	(748)	(375)
Obciążenie wyniku według efektywnej stopy wynoszącej 22,36% i 21,39% w 2017 r.	(5 015)	(3 353)

W roku 2018 spółka zapłaciła do urzędu skarbowego 6.840 tys. zł podatku, w tym 2.758 tys. zł za rok 2017. Podatek należny do odprowadzenia za rok 2018 - 1.362 tys. złotych.

7.12 Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk na akcję wyliczono jako iloraz zysku za dany okres do średnioważonej liczby akcji. Wszystkie akcje są zwykłe na okaziciela.

Średnioważona liczba akcji

początek okresu	koniec okresu	ilość dni (A)	liczba akcji w danym okresie (B)	(A) x (B) / 365
2018-01-01	2018-12-31	365	95 000 000	95 000 000
suma:		365	średnia ważona:	95 000 000

ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ	2018 rok	2017 rok
Zysk (strata) netto w zł	17 442	12 319
Średnioważona liczba akcji	95 000 000	95 000 000
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	0,18	0,13
Zysk netto, zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	17 442	12 319
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	95 000 000	95 000 000
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych)	0,18	0,13

Zarząd proponuje przekazanie zysku na kapitał rezerwowy.

7.13 Stanowisko Zarządu dot. realizacji prognozy

Spółka nie publikowała prognoz dotyczących jednostkowych wyników. W najbliższej przyszłości Emitent nie planuje publikacji prognoz na kolejne lata.

7.14 Informacje dotyczące wypłaconej lub zadeklarowanej dywidendy, łącznie i w przeliczeniu na jedną akcję, z podziałem na akcje zwykłe i uprzywilejowane

Spółka nie wypłacała i nie deklarowała wypłaty dywidendy.

8. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

8.1 Uzgodnienie kwot ujętych w rachunku przepływów pieniężnych z saldem środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych w bilansie.

Wyszczególnienie	2018 rok	2017 rok
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	28 181	24 579
Kredyty w rachunku bieżącym	(35)	-
Różnice kursowe z wyceny środków pieniężnych	(7)	10
Stan środków pieniężnych w rachunku przepływów pieniężnych	28 139	24 589

Spółka nie posiada środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania.

8.2 Transakcje o charakterze niepieniężnym

Wyszczególnienie	2018 rok	2017 rok
Nabycie aktywów poprzez leasing finansowy	(594)	(5 775)
Wycena kredytu według skorygowanego kosztu (zmiana)	10	32
Naliczone, lecz niezapłacone odsetki od pożyczki (zmiana)	(242)	210

8.3 Niewykorzystane limity w rachunku bieżącym

Na dzień 31.12.2018 Spółka dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi w rachunku bieżącym środkami kredytowymi w kwocie 7.965 tys. zł (31.12.2017 r. było to 8.000 tys. zł).

9. Instrumenty finansowe

9.1. Kategorie instrumentów finansowych

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, leasing, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność jednostki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Aktywa finansowe	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	5 436	3 546
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	90 995	72 078
Razem aktywa finansowe	96 431	75 624

Aktywa finansowe wykazane w sprawozdaniu finansowym jako:	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Inwestycje w jednostkach zależnych	26 632	15 122
Inwestycje w pozostałych jednostkach	113	113
Należności z tytułu dostaw	23 791	19 807
Należności pozostałe	3 866	4 076
Udzielone pożyczki	8 412	8 381
Pozostałe aktywa finansowe	5 436	3 546
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	28 181	24 579
Razem aktywa finansowe	96 431	75 624

Zobowiązania finansowe	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	85 915	83 253
Razem zobowiązania finansowe	85 915	83 253

Zobowiązania finansowe wykazane w sprawozdaniu finansowym jako:	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Długoterminowe kredyty i pożyczki	11 554	11 248
Długoterminowe zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	4 601	7 029
Zobowiązania z tytułu dostaw	8 623	7 552
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	56 204	52 573
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu aktywów w leasingu	2 670	2 225
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	2 263	2 626
Razem zobowiązania finansowe	85 915	83 253

9.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka - zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim kredytów, których oprocentowanie zależy od stopy redyskonta weksli oraz stawki WIBOR. W związku z tym, że wszystkie kredyty długoterminowe są preferencyjne o niskiej stawce oprocentowania ryzyko stopy procentowej nie jest wysokie i Spółka nie zawierała kontraktów na zamianę stóp procentowych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto w ujęciu rocznym na racjonalne możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmiennych innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej).

Zwiększenia/zmniejszenia o pkt procentowe	Wpływ na wynik	
	2018	2017
Zwiększenie oprocentowania kredytów o 1%	(429)	(290)
Zmniejszenie oprocentowania kredytów o 1%	429	290

Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania sprzedaży na eksport i do krajów Unii Europejskiej w walutach innych niż złoty. Eksport i dostawa wewnątrzspółnotowa stanowiły w okresie sprawozdawczym ponad 43% wszystkich przychodów ze sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto, w związku ze zmianą wartości przychodów i kosztów w przypadku wahania kursu USD i EUR o 0,1 PLN/EUR/USD

Zwiększenia/zmniejszenia kursu walut	Wpływ na wynik	
	2018	2017
Wzrost kursu PLN/USD o 0,1	475	406
Wzrost kursu PLN/EUR o 0,1	1 206	1 069
Spadek kursu PLN/USD o 0,1	(475)	(406)
Spadek kursu PLN/EUR o 0,1	(1 206)	(1 069)
Razem wpływ na wynik	+/-1 681	+/-1 475

Ponadto Spółka posiada środki pieniężne na rachunku bankowym i należności w euro i dolarach amerykańskich.

Skutki zmiany kursu posiadanych na dzień bilansowy walut USD i EUR o 0,1 PLN/EUR/USD przedstawia poniższa tabela.

Zwiększenia/zmniejszenia kursu walut	Wpływ na wynik	
	2018	2017
Wzrost kursu PLN/USD o 0,1	84	67
Wzrost kursu PLN/EUR o 0,1	171	167
Spadek kursu PLN/USD o 0,1	(84)	(67)
Spadek kursu PLN/EUR o 0,1	(171)	(167)
Razem wpływ na wynik	+/255	+/-234

Ryzyko kredytowe

Spółka zawiera transakcje wyłącznie ze sprawdzonymi klientami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Decydujące znaczenie, ma również ocena wiarygodności finansowej dokonywana przez ubezpieczyciela firmę KUKI i przyznanego limitu finansowego.

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

Ryzyko związane z płynnością

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe preferencyjne krótko i długoterminowe. Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału rezerwowego, wykorzystując oferty usług bankowych i rezerwowe linie kredytowe, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz dopasowując profile wymagalności aktywów i zobowiązań finansowych.

10. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości Spółki dla akcjonariuszy.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza kredyty, pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Kredyty, pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	75 029	73 075
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	10 886	10 178
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	28 181	24 579
Zadłużenie netto	57 734	58 674
Kapitał własny	156 700	139 112
Kapitał i zadłużenie netto	214 434	197 786
Wskaźnik dźwigni	26,92%	29,67%

Wskaźnik dźwigni uległ w roku 2018 nieznacznej poprawie przede wszystkim w wyniku zmniejszenia zobowiązań z tytułu leasingu o 1.983 tys. zł oraz zwiększenia środków pieniężnych o 3.602 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego.

11. Pozycje warunkowe

11.1 Należności warunkowe

Spółka posiada w wieczystym użytkowaniu 493.591m² gruntów, których wartość na dzień 31.12.2018 wynikająca z decyzji ustalającej opłatę roczną na 2019 r. wynosi 20.290 tys. złotych (31.12.2017-10.822 tys. zł). Spółka złożyła cztery odwołania od otrzymanych od Prezydenta Miasta Łomża w dniu 31.12.2018 r. wypowiedzeń wysokości dotychczasowych opłat rocznych za grunty oddane w użytkowanie wieczyste. Na rozprawie z 27.02.2019 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze oddaliło wszystkie cztery odwołania, wskazując w uzasadnieniu, że nie odnalazło podstaw do uchylecia decyzji organu.

Spółka płaci corocznie opłatę w wysokości 3% od wartości gruntów. Opłata za 2019 r. wyniesie 602 tys. zł. Opłata w roku 2018 wynosiła 327 tys. zł, natomiast w roku poprzednim 325 tys. złotych.

Spółka otrzymała od spółki powiązanej GR PONARY poręczenie w kwocie 15.795 tys. zł, stanowiące zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego udzielonego przez PKO Bank Polski S.A. przeznaczonego na finansowanie i refinansowanie nabycia 100% udziałów w spółce Gospodarstwo Rolne Ponary.

11.2 Zobowiązania warunkowe

Spółka udzieliła poręczenia kredytu udzielonego przez SBR Bank spółce powiązanej CHP Energia do kwoty 18.234 tys. złotych.

Ponadto Spółka udzieliła poręczenia kredytu udzielonego przez BOŚ S.A. spółce powiązanej PPZ Bronisław do kwoty 12.684 tys. złotych.

PEPEES otrzymuje dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych. Wartość otrzymanych dopłat do dnia 31.12.2018 wynosi 980 tys. złotych. W przypadku nie spełnienia warunków zawartych w umowach kredytowych, tj. m.in. :

- nie spłacania rat i odsetek w ustalonych w umowach terminach,
- nie zrealizowania inwestycji zgodnie z planem,
- wykorzystania kredytu niezgodnie z przeznaczeniem,

dopłaty podlegają zwrotowi. Spółce nie grozi nie spełnienie powyższych warunków, ponieważ

inwestycje już zostały zrealizowane zgodnie z planem i kredyty wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem a raty i odsetki Spółka spłaca w ustalonym terminie.

Mogą wystąpić zobowiązania wynikające z umów o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy. Umowy takie są zawarte z członkami zarządu oraz kilkoma pracownikami. W przypadku rozwiązania z nimi stosunku pracy Spółka ma obowiązek wypłacić odszkodowanie w kwocie ok. 1.116 tys. złotych.

12. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

12.1 Transakcje z jednostkami zależnymi

a) Przychody ze sprzedaży produktów i towarów uzyskane od spółek zależnych

Rodzaje przychodów	2018 rok	2017 rok
Przychody ze sprzedaży wyrobów jednostkom zależnym	211	172
Przychody ze sprzedaży usług jednostkom zależnym	356	271
Przychody ze sprzedaży towarów jednostkom zależnym	191	105
Przychody ze sprzedaży surowców jednostkom zależnym	3 078	2 320
Przychody ze sprzedaży środków trwałych jednostkom zależnym	48	-
Razem przychody od jednostek powiązanych	3 836	2 916

Cenę sprzedaży ustala się stosując metodę „koszt plus” bądź na podstawie cenników obowiązujących z podmiotami niepowiązаныmi.

b) Zakupy towarów i usług od spółek zależnych

Rodzaje zakupów	2018 rok	2017 rok
Zakupy produktów od jednostek zależnych	7 506	6 805
Zakupy usług od jednostek zależnych	85	365
Zakupy towarów od jednostek zależnych	220	1 192
Razem zakupy od jednostek powiązanych	8 091	8 225

c) Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

Należności od podmiotów powiązanych	31.12.2018	31.12.2017
PPZ BRONISŁAW	1 241	1 979
CHP Energia	371	196
GR PONARY	1	-
Pepees Inwestycje (wcześniej OZENERGY)	6	6
Razem należności od jednostek powiązanych	1 619	2 181

Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	31.12.2018	31.12.2017
ZPZ Lublin	82	148
PPZ BRONISŁAW	19	-
CHP Energia	-	42
Razem zobowiązania wobec jednostek powiązanych	101	190

d) Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym

Podmiot	Kwota pożyczki wg umowy	Stan zadłużenia na dzień	
		31.12.2018	31.12.2017
ZPZ Lublin	3 000	3 000	3 000
PPZ BRONISŁAW	2 000	-	2 000
CHP Energia	5 638	2 453	2 619
GR PONARY	550	553	-
Pepees Inwestycje (wcześniej OZENERGY)	1 450	1 465	-
Razem	12 638	7 471	7 619

e) Odsetki od udzielonych pożyczek

Podmiot	2018 rok	2017 rok
ZPZ Lublin	128	128
PPZ BRONISŁAW	121	167
CHP Energia	187	43
Razem	436	338

f) Odsetki od udzielonych poręczeń

Podmiot	2018 rok	2017 rok
CHP Energia	365	221
PPZ BRONISŁAW	57	-
Razem	422	221

g) Odsetki od otrzymanych poręczeń

Podmiot	2018 rok	2017 rok
GR PONARY	166	-
Razem	166	-

h) pozycje warunkowe

Na majątku spółek zależnych (ZPZ Lublin i PPZ Bronisław) są ustanowione hipoteki umowne będące zabezpieczeniem kredytów zaciągniętych przez PEPEES do kwoty 68.000 tys. złotych

12.2 Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

a) świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego

Zarząd w tys. zł:	2018	2017
Krótkoterminowe świadczenie	1 378	1 530
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Pozostałe świadczenia długoterminowe	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Płatności w formie akcji	0	0

Rada Nadzorcza w tys. zł	2018	2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	412	319
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Pozostałe świadczenia długoterminowe	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Płatności w formie akcji	0	0

b) transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej oraz bliskimi członkami ich rodzin

Informacja o wynagrodzeniu otrzymanym przez poszczególnych Członków Zarządu i Rady Nadzorczej znajdują się w sprawozdaniu z działalności Emitenta.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano żadnych transakcji w rozumieniu MSR 24.

13. Przeciętne zatrudnienie w Spółce

Wyszczególnienie	Przeciętna liczba zatrudnionych w roku 2018	Przeciętna liczba zatrudnionych w roku 2017
Pracownicy umysłowi	98	95
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	186	187
Osoby korzystające z urlopów wychowawczych i bezpłatnych	0	4
Razem	284	286

14. Wynagrodzenia biegłego rewidenta.

Należne wynagrodzenie biegłego rewidenta za przegląd i badanie sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego wynosi 39.700 złotych plus podatek VAT. Innych usług biegły rewident spółce PEPEES nie świadczył.

15. Wskazanie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań oraz wiarytelności emitenta, ze wskazaniem przedmiotu postępowania, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania, stron wszczętego postępowania oraz stanowiska emitenta

Nie toczą się żadne postępowania przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego, organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań oraz istotnych wiarytelności emitenta.

Do Sądu Apelacyjnego została skierowana sprawa z powództwa akcjonariusza o uchylenie dwóch uchwał walnego zgromadzenia, tj. w sprawie powołania członków rady nadzorczej oraz przeznaczenia zysku za rok 2017.

16. Zdarzenia po dniu bilansowym

15 stycznia 2019 r. odbyło się Nadzwyczajne Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki, które dokonało zmiany w statucie Spółki i upoważniło Radę Nadzorczą do przyjęcia tekstu jednolitego statutu Spółki.

17. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd i dopuszczone do publikacji w dniu 26 marca 2019 r. Wraz z niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym publikowane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PEPEES S.A., które zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji 26 marca 2019 roku.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Prezes Zarządu – Wojciech Faszczewski

Członek Zarządu – Tomasz Rogala

PODPIS OSOBY, KTÓRA SPORZĄDZIŁA SPRAWOZDANIE

Główna księgowa – Wiesława Załuska